

Κάνοντας πράξη την ισότητα

Κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων

Κάνοντας πράξη την ισότητα

Κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, κοινωνικών υποθέσεων και ισότητας των ευκαιριών
Μονάδα Γ.4

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2006

Το έντυπο «Κάνοντας πράξη την ισότητα: κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων» εκδόθηκε στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων 2001-2006. Το περιεχόμενο αυτής της έκδοσης δεν εκφράζει απαραίτητα τις απόψεις και θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εάν σας ενδιαφέρει να λαμβάνετε το ηλεκτρονικό πληροφοριακό δελτίο "ESmail" της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, κοινωνικών υποθέσεων και ισότητας των ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρακαλείσθε να αποστείλετε ηλεκτρονική επιστολή στη διεύθυνση emprl-esmail@ec.europa.eu - το πληροφοριακό δελτίο εκδίδεται τακτικά στα γερμανικά, τα αγγλικά και τα γαλλικά.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα δράσης και τις διακρίσεις με βάση τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή το γενετήσιο προσανατολισμό, επισκεφθείτε τον ιστότοπο:

www.ec.europa.eu./antidiscrimination

© Εξώφυλλο: φωτογραφίες 1,2 Carl Cordonnier, Dailylife

Φωτογραφίες

© Σελίδα 10: Photodisc

© Σελίδα 22: MTV

© Σελίδα 24: Ακαδημία του Ευρωπαϊκού Δικαίου

***Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε
απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση***

**Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στους αριθμούς
00 800 ή οι κλήσεις αυτές μπορεί να χρεώνονται.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το Διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Europa (<http://europa.eu>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2006

ISBN 92-79-01652-0

© Ευρωπαϊκές Κοινοότητες, 2006

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

ΤΥΠΩΜΕΝΟ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΙΣ ΧΛΩΡΙΟ

Πρόλογος

Σχέδιο βράβευσης δημοσιογράφων, σεμινάρια κατάρτισης για τη νομοθεσία περί ισότητας για Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, διαγωνισμός φωτογραφίας για νέους στο MTV, μελέτες σχετικά με τους Ρομ, διακρίσεις λόγω ηλικίας και συλλογή δεδομένων, υποστήριξη των ΜΚΟ που καταπολεμούν τις διακρίσεις φέρνοντας σε επαφή οργανώσεις από όλα τα κράτη μέλη ... αυτές είναι μερικές μόνο από τις πολλές εκατοντάδες πρωτοβουλίες που χρηματοδότησε το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων τα τελευταία πέντε έτη.

Το πρόγραμμα 100 εκατομμυρίων ευρώ εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2000 προκειμένου να υποστηρίξει την εφαρμογή της περιεκτικής νομοθεσίας κατά των διακρίσεων που είχε εγκριθεί κατά το ίδιο έτος. Σύμφωνα με τους νομοθετικούς κανόνες, θεωρούνται παράνομες οι διακρίσεις σε βάρος ενός ατόμου λόγω του γενετήσιου προσανατολισμού του, της ηλικίας, της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, της αναπηρίας ή της θρησκείας ή των πεποιθήσεών του. Συμμετείχαν συνολικά 31 ευρωπαϊκές χώρες.

Η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής διαμέσου των ετών υπήρξε μακρόχρονη διαδικασία και πολλά κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν πολλές ακόμα προσπάθειες για την πλήρη και σωστή εφαρμογή της. Σκοπός του προγράμματος υπήρξε η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους νόμους, η υποστήριξη των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο τομέα της καταπολέμησης των διακρίσεων και η διενέργεια ερευνών προκειμένου να κατανοήσουμε βαθύτερα την περίπλοκη φύση των διακρίσεων.

Το πρόγραμμα δράσης ασχολήθηκε τέλος με δύο πράγματα: τους ανθρώπους και τις ιδέες – και τη σύζευξή τους. Τους ανθρώπους που εργάζονται για την καταπολέμηση των διακρίσεων, για παράδειγμα, τους ανθρώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των επιχειρήσεων, και, φυσικά, τους ανθρώπους που έχουν υποστεί διακρίσεις. Και τις ιδέες – ιδέες που μπορούν να μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε τις αιτίες, τις μορφές και το εύρος των διακρίσεων, ιδέες που θα μας βοηθήσουν να υποστηρίξουμε τους ανθρώπους που έρχονται αντιμέτωποι με διακρίσεις και θα μας βοηθήσουν να χαράξουμε καλύτερες πολιτικές.

Οι δραστηριότητες του προγράμματος θα πλησιάσουν στη λήξη τους κατά το 2006 και το 2007. Ωστόσο, δεν έφθασαν ακόμα στο τέλος τους! Το 2007 θα πραγματοποιηθούν δύο μείζονες πρωτοβουλίες. Η πρώτη αποτελεί την προώθηση του νέου προγράμματος χρηματοδότησης που θα εφαρμοστεί μέχρι το 2013. Το πρόγραμμα δράσης που καλείται PROGRESS, θα υποστηρίξει δραστηριότητες όχι μόνο στον τομέα της καταπολέμησης των διακρίσεων αλλά και της ισότητας των φύλων, της κοινωνικής ενσωμάτωσης, των συνθηκών εργασίας και της απασχόλησης.

Κατά δεύτερο, το 2007 θα καλείται Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους. Το Έτος έχει σαν σκοπό να επωφεληθεί από την εργασία του προγράμματος προβάλλοντας τα θέματα ισότητας στο δημόσιο και πολιτικό προσκήνιο σε όλη την Ευρώπη. Το Έτος θα αποτελέσει το αποκορύφωμα που θα σημαδέψει τη μετάβαση από το ένα πρόγραμμα κατά των διακρίσεων στο άλλο.

Ελπίζουμε ότι η παρούσα έκδοση θα συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση μερικών από τους πολλούς ανθρώπους και τις ιδέες που συνέθεσαν το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης. Θα θελήσετε ίσως να έρθετε σε επαφή με τις οργανώσεις που συμμετείχαν προκειμένου να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις δραστηριότητές τους ή μπορεί όντως και να σας παρακινήσει να αναπτύξετε παρόμοιες πρωτοβουλίες στο δικό σας κράτος μέλος.

Vladimír Špidla

Επίτροπος Απασχόλησης,

Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών

Περιεχόμενα

Τμήμα 1 – Αναλαμβάνοντας δράση κατά των διακρίσεων – γιατί επιλέχθηκε ένα κοινοτικό πρόγραμμα δράσης;	5
Τμήμα 2 – Ανάλυση και αξιολόγηση των διακρίσεων	7
Εισαγωγή	7
Γνωμάτευση εμπειρογνώμονα στη νομοθεσία κατά των διακρίσεων	8
Δεδομένα για την προώθηση της ισότητας	10
Ad hoc μελέτες: εστιάζοντας σε βασικά θέματα	12
Τμήμα 3 – Αναπτύσσοντας την ικανότητα καταπολέμησης των διακρίσεων	13
Εισαγωγή	13
Εκπροσώπηση μειονοτικών ομάδων στους αστυνομικούς οργανισμούς: ανταλλαγή πληροφοριών και καλές πρακτικές	14
Κατάρτιση για εκπαιδευτές στην περιφέρεια της Βαλτικής – μεταδίδοντας δεξιότητες σχετικά με τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων	16
Δημιουργώντας συνδέσμους ανάμεσα στους εθνικούς οργανισμούς προώθησης της ισότητας	18
Ενισχύοντας τα δίκτυα των ΜΚΟ	20
Τμήμα 4 – Ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα	21
Εισαγωγή	21
Ίσα δικαιώματα – διαδίδοντας το μήνυμα	22
Νομικά επαγγέλματα: εφαρμόζοντας τα δικαιώματα στην πράξη	23
ΜΙΑ – για πολυμορφία στο χώρο εργασίας	25
Τμήμα 5 – Προσδοκώμενο: καταπολέμηση των διακρίσεων μετά το 2006	26

Τμήμα 1 – Αναλαμβάνοντας δράση κατά των διακρίσεων – γιατί επιλέχθηκε ένα κοινοτικό πρόγραμμα δράσης;

Από το 1999, τα κράτη μέλη ανέθεσαν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα να επιληφθεί των διακρίσεων στην Ευρώπη – με βάση το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή το γενετήσιο προσανατολισμό. Ως εκ τούτου η νομοθεσία που θεσπίστηκε – οι δύο αποφασιστικές σημασίας οδηγίες για τη φυλετική ισότητα και για την ισότητα στην απασχόληση, το 2000 – έδωσαν στους λαούς της Ένωσης ίσο επίπεδο προστασίας κατά των διακρίσεων. Μαζί αποτελούν ίσως τους πιο περιεκτικούς και σημαντικούς νόμους κατά των διακρίσεων σε όλο τον κόσμο.

Αν και ζωτικής σημασίας, η νομοθεσία δεν αρκεί προκειμένου να κερδηθεί η μάχη κατά των διακρίσεων στην κοινωνία. Η προηγούμενη πείρα – ιδιαίτερα στο θέμα της ισότητας των φύλων, στο οποίο η Ένωση δραστηριοποιήθηκε από πολύ νωρίς – καταδεικνύει ότι οι νόμοι πρέπει να ενισχύονται από συγκεκριμένες δράσεις. Η καταπολέμηση των διακρίσεων στην πράξη απαιτεί το συνδυασμό διαφόρων μέτρων, τα οποία πρέπει να αλληλοεπηρεάζονται και να αλληλοενισχύονται.

Εφαρμογή των δικαιωμάτων στην πράξη

Το 2000, η Ένωση θέσπισε ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα προκειμένου να βοηθήσει στην εφαρμογή του νόμιμου δικαιώματος στην ίση μεταχείριση στην πράξη – και να εξασφαλίσει την πραγματοποίηση των πολιτικών κατά των διακρίσεων. Αυτός ακριβώς είναι ο στόχος του κοινοτικού προγράμματος δράσης. Εφαρμόζεται από το 2001 έως το 2006 και το διαχειρίζεται η ΓΔ Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και ισότητα ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – με τη συνδρομή μιας εξωτερικής επιτροπής προγράμματος που αποτελείται από αντιπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει δραστηριότητες που καταπολεμούν τις διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού – ή το συνδυασμό οποιωνδήποτε από αυτούς τους λόγους. Πρέπει επίσης να συμβάλλουν σε έναν ή περισσότερους από τους τρεις βασικούς στόχους του:

- τη βελτίωση της κατανόησης των θεμάτων που έχουν σχέση με τις διακρίσεις μέσω ανάλυσης και αξιολόγησης,
- την ανάπτυξη της καταπολέμησης και της πρόληψης των διακρίσεων μέσω της ενίσχυσης του διαλόγου και της δικτύωσης μεταξύ των οργανώσεων,
- την προώθηση των αξιών που αποτελούν το υπόβαθρο της καταπολέμησης των διακρίσεων μέσω δράσεων ευαισθητοποίησης.

Τρία είδη δράσης

Υποστηρίζει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που διαιρούνται, στα πλαίσια του προγράμματος, σε τρία διαφορετικά «σκέλη» δράσης – τα οποία αντιστοιχούν στους τρεις αυτούς στόχους. Το φυλλάδιο αυτό εξετάζει καθένα από τα τρία αυτά σκέλη, επισημαίνοντας τις ορθές πρακτικές και τα επιτυχή αποτελέσματα διαφόρων έργων και πρωτοβουλιών που χρηματοδοτήθηκαν.

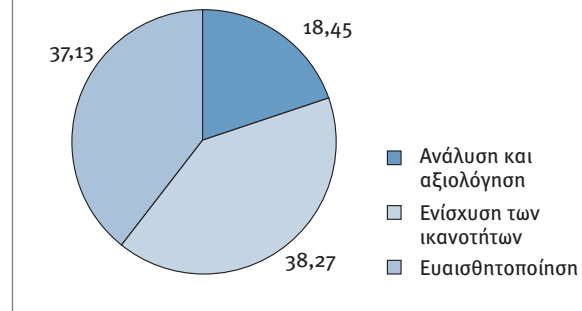
Σε αυτά περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν σε διακρατικό πλαίσιο – για παράδειγμα, διασυνοριακές εταιρικές σχέσεις ή ανταλλαγές σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το πρόγραμμα στοχεύει συγχρόνως στην υποστήριξη – και τη συμπλήρωση – των προσπαθειών των διαφόρων κρατών μελών προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις σε εθνικό επίπεδο.

Συμμετοχή όσων αντιμετωπίζουν διακρίσεις

Το πρόγραμμα κατά τη δράση του δίνει επίσης ιδιαίτερη έμφαση στη συμμετοχή των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν διακρίσεις και οργανώσεων που τους εκπροσωπούν. Σχεδιάστηκε ούτως ώστε να ενθαρρύνει όλους όσους εργάζονται για την καταπολέμηση των διακρίσεων να συμμετάσχουν ενεργά στη δράση του και να δημιουργήσουν πραγματική εταιρική σχέση και διάλογο μεταξύ τους. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί συντονισμένη και ολοκληρωμένη δράση – και να επιταχυνθεί η δράση κατά των διακρίσεων στην Ευρώπη.

Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή οργανώνει τακτικές ανταλλαγές απόψεων με τις ΜΚΟ και τους κοινωνικούς εταίρους σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με τις δραστηριότητες του προγράμματος και τα ευρύτερα θέματα πολιτικής αντιμετώπισης των διακρίσεων. Επίσης, ορισμένες δράσεις του στοχεύουν ειδικά στην ενίσχυση αυτών των ομάδων προκειμένου να προωθήσουν την ίση μεταχείριση και να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις.

Προϋπολογισμός κοινοτικού προγράμματος δράσης 2001-2006 (εκατομμύρια ευρώ)

Κάθε χρόνο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη έρχονται σε συμφωνία σχετικά με το σχέδιο εργασίας και τον ετήσιο προϋπολογισμό του προγράμματος δράσης. Ο προϋπολογισμός για το 2001-2006 ανήλθε στο ποσό των 94 εκατομμυρίων ευρώ. Το 20% περίπου της διαθέσιμης χρηματοδότησης προορίστηκε για την ανάλυση και την αξιολόγηση, ενώ τα σκέλη που αφορούν την ενίσχυση των ιρανοτήτων και τις δραστηριότητες ευαισθητοποίησης κάλυψαν το καθένα το 40% περίπου του προϋπολογισμού.

Κοινοτικό πρόγραμμα δράσης 2001-2006: ορισμένα δεδομένα και αριθμοί

- 52 διακρατικά έργα στα οποία συμμετέχουν 350 εταιρικές οργανώσεις
- Σεμινάρια νομικής κατάρτισης για 258 δικαστές και εισαγγελείς και 198 δικηγόρους
- Οικονομική ενίσχυση σε 4 ευρύτερα δίκτυα που αντιπροσωπεύουν περισσότερες από 1000 ΜΚΟ σε όλη την Ευρώπη
- 92 εκθέσεις από νομικούς εμπειρογνώμονες και 10 μελέτες σε βάθος σχετικά με ειδικά θέματα μεταχείρισης άνευ διακρίσεων
- Κατάρτιση για 96 εκπαιδευτές σε θέματα καταπολέμησης των διακρίσεων και 519 αντιπροσώπους ΜΚΟ στα δέκα νέα κράτη μέλη, καθώς και στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Τουρκία
- 23 διασκέψεις της προεδρίας της ΕΕ και άλλες διασκέψεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- 32 ενημερωτικά φυλλάδια διανεμήθηκαν και στα 25 κράτη μέλη της ΕΕ
- Διαγωνισμοί φωτογραφίας και αφίσας, και βραβεία για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την πολυμορφία σε δημοσιογράφους και επιχειρήσεις

Τμήμα 2 – Ανάλυση και αξιολόγηση των διακρίσεων

Εισαγωγή

Οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής – και άλλοι – είναι σημαντικό να έχουν σωστή γνώση της πραγματικότητας όσον αφορά τις διακρίσεις στην Ευρώπη, προκειμένου να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση των διακρίσεων. Αυτό συνεπάγεται την ικανότητα κατανόησης του φαινομένου, των αιτιών του και της έκτασής του – καθώς και του αντίκτυπου των πολιτικών και των πρακτικών που σχεδιάστηκαν για την αντιμετώπισή του.

Η πρώτη ομάδα δραστηριοτήτων του κοινοτικού προγράμματος δράσης στοχεύει στην κάλυψη αυτού του κενού όσον αφορά τη γνώση μέσω της παρακολούθησης, της ανάλυσης και της αξιολόγησης – καθώς και της ενεργούς διάδοσης των αποτελεσμάτων – κυρίως σε όσους είναι σε θέση να επηρεάσουν τις πολιτικές και τις πρακτικές.

Νομική πραγματογνωμοσύνη

Δεδομένης της καινοφανούς νομοθεσίας της ΕΕ κατά των διακρίσεων και ορισμένων βασικών εννοιών της σε πολλά κράτη μέλη, το γεγονός ότι δημιουργήθηκαν προβλήματα σε ορισμένες χώρες κατά την εισαγωγή των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο δεν αποτελεί ίσως έκπληξη. Προκειμένου να βοηθήσει στην αποτελεσματική εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις οδηγίες, η Επιτροπή χρειάζεται ανεξάρτητη πληροφόρηση σχετικά με τον τρόπο που εφαρμόστηκαν και ισχύουν σε όλη την ΕΕ. Το Δίκτυο ανεξάρτητων νομικών εμπειρογνομόνων στη μεταχείριση άνευ διακρίσεων μελετά και αναλύει αυτή τη διαδικασία, ανακοινώνοντας τα πορίσματά του σε μια σειρά τακτικών εκδόσεων καθώς και γνωμοδοτώντας ad hoc στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο Colm O’Cinneide, ένας από τους εμπειρογνώμονες, εξηγεί το ρόλο του και το ρόλο του δικτύου σε συνέντευξη στη σελίδα 8.

Τα δεδομένα και οι δείκτες αποτελούν ουσιαστικής σημασίας βάση – είτε πρόκειται για νομικά είτε άλλης φύσης μέτρα σε περιφερειακό, εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο – προκειμένου οι πολιτικές κατά των διακρίσεων να είναι αποτελεσματικές. Εντούτοις, οι γνώσεις μας στον τομέα αυτό περιορίζονται από την ποσότητα και την ποιότητα των κατάλληλων διαθέσιμων δεδομένων. Το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης προσπαθεί να βελτιώσει τη συλλογή δεδομένων με σκοπό να προσδιορίσει το εύρος και τον αντίκτυπο των διακρίσεων. Η Meri-Sisko Eskola, τέως πρόεδρος της ομάδας εργασίας για τη συλλογή δεδομένων, σκιαγραφεί τις δραστηριότητες αυτές στη σελίδα 10.

Επικεντρωμένες μελέτες

Πέρα από αυτές τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες, το πρόγραμμα χρηματοδότησε ένα σύνολο εμπειροστατημένων μελετών, σε ad hoc βάση, σχετικά με ειδικά σημαντικά θέματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, διοργανώθηκαν διασκέψεις ειδικά για αυτές προκειμένου να υποστηριχθούν μέσω της παροχής δεδομένων και της διάδοσης των αποτελεσμάτων. Δυο παραδείγματα τέτοιων μελετών παρουσιάζονται στη σελίδα 12.

Τέλος, το ίδιο το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης αποτέλεσε αντικείμενο συνεχούς εξωτερικής αξιολόγησης προκειμένου να αποτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων του. Στην τελευταία αξιολόγησή τους, οι Ernst & Young θεώρησαν ότι το πρόγραμμα διαδραμάτισε «σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη των ευρωπαϊκών οδηγιών και στην εφαρμογή τους στα κράτη μέλη, επιτρέποντας τη βελτίωση του επιπέδου προστασίας των θυμάτων από τις διακρίσεις που είναι συγκρίσιμο σε όλα τα κράτη μέλη. Ο ρόλος αυτός ενισχύθηκε σταδιακά κατά την εξέλιξη του προγράμματος.»¹

¹ «Αξιολόγηση του κοινοτικού προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων του 2005 – Τελική έκθεση» – Ernst & Young, 2005

Γνωμάτευση εμπειρογνώμονα στη νομοθεσία κατά των διακρίσεων

Ο Colm O’Cinneide είναι λέκτορας νομικής στο University College London. Είναι εθνικός εμπειρογνώμονας για το Ηνωμένο Βασίλειο στο ευρωπαϊκό δίκτυο νομικών εμπειρογνομώνων για τη μη διακριτική μεταχείριση – το οποίο παρέχει ανεξάρτητη πληροφόρηση και ανάλυση σχετικά με την ανάπτυξη της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Σε τι συνίσταται ο ρόλος σας ως εθνικού νομικού εμπειρογνώμονα; Πώς συμβαδίζει με την εργασία του δικτύου ως συνόλου;

Ο ρόλος μου ως εθνικού εμπειρογνώμονα είναι να παρέχω στο δίκτυο τακτική ενημέρωση σχετικά με την ανάπτυξη στο ΗΒ όσον αφορά τα θέματα που σχετίζονται με τις πολιτικές ισότητας, μη διακριτικής μεταχείρισης, ενσωμάτωσης και ούτω καθεξής. Συντάσσω τακτικά περιληπτικές εκθέσεις προς το δίκτυο, οι οποίες αποτελούν σύντομες περιλήψεις των νέων νόμων, της νομολογίας ή των πολιτικών. Επίσης, κάθε χρόνο ενημερώνω το περιεχόμενο μιας πλήρους έκθεσης που αφορά τον τρόπο με τον οποίο το ΗΒ συμμορφώνεται με τις οδηγίες της ΕΕ για την ισότητα και παρέχω πληροφορίες σε συναδέλφους σχετικά με το ΗΒ, όποτε είναι απαραίτητο.

Με ποιον τρόπο αποτελεί συμπλήρωμα της υπόλοιπης εργασίας σας, για παράδειγμα της διδασκαλίας του δικαίου;

Η εργασία μου στο ευρωπαϊκό δίκτυο συμβαδίζει απόλυτα με τη διδασκαλία και την έρευνα του δικαίου. Με παρακινεί να ενημερώνομαι συνεχώς σχετικά με τις νέες εξελίξεις και χρησιμοποιώ πληροφορίες από άλλους εθνικούς εμπειρογνώμονες, προκειμένου να εξηγήσω με παραδείγματα στους φοιτητές τον τρόπο με τον οποίο άλλες ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν τα θέματα της ισότητας και της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Το δίκτυο συγκεντρώνει εμπειρογνώμονες από καθένα από τα 25 κράτη μέλη καθώς και συντονιστές για τους πέντε τομείς των διακρίσεων. Τι σας απέφερε αυτό όσον αφορά τις αντιλήψεις σας;

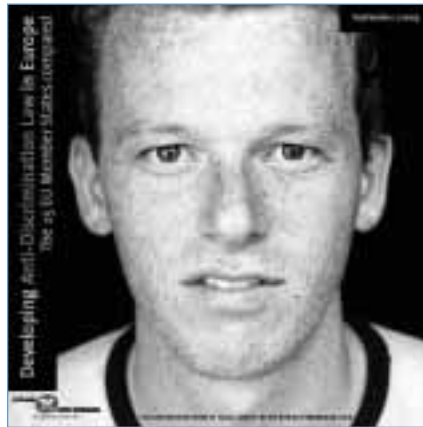
Είναι συναρπαστικό να βλέπει κανείς ότι τα ίδια προβλήματα προκύπτουν επανειλημμένα σε διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και ότι υιοθετούνται διαφορετικές λύσεις. Αυτό με κάνει να ξανασκέφτομαι τις απόψεις μου σχετικά με το ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος χειρισμού αυτών των δύσκολων θεμάτων και θεωρώ ότι συνήθως δεν υπάρχει μια και μόνο, απλή λύση!

Ποια είναι η κατάσταση στο ΗΒ; Μπορείτε να περιγράψετε συνοπτικά τον αντίκτυπο που είχαν εκεί οι οδηγίες της ΕΕ για την ισότητα;

Το ΗΒ είχε θεσπίσει περιεκτική νομοθεσία όσον αφορά τις διακρίσεις λόγω φυλετικής καταγωγής και αναπηρίας ήδη πριν να τεθούν σε ισχύ οι οδηγίες? επομένως, ο αντίκτυπος σε αυτούς τους τομείς ήταν ίσως μικρότερος από ό,τι σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Παρόλα αυτά, το ΗΒ έπρεπε να

▼ Colm O’Cinneide: «Είναι συναρπαστικό να βλέπει κανείς ότι τα ίδια προβλήματα προκύπτουν επανειλημμένα σε διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες»

Ορισμένες από τις εκδόσεις του ευρωπαϊκού δικτύου των ανεξάρτητων νομικών εμπειρογνομόνων στον τομέα της μη διακριτικής μεταχείρισης.

προσαρμόσει την υπάρχουσα νομοθεσία στις διατάξεις αμφοτέρων των οδηγιών. Επιπλέον, θεσπίστηκε νομοθεσία σύμφωνα με την οποία απαγορεύονται οι διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού και θρησκείας, η οποία τώρα θα προχωρήσει ακόμη πέρα από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας πλαίσιο για την ισότητα: αυτή η καινοτομία υπήρξε κυρίως αποτέλεσμα των απαιτήσεων που επέβαλε η οδηγία, και φέτος θα εισαχθεί η νομοθεσία κατά των διακρίσεων με βάση την ηλικία προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις διατάξεις της. Ο συνολικός αντίκτυπος ήταν να ενθαρρυνθεί η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας του ΗΒ κατά των διακρίσεων, γεγονός που αποτελεί ουσιαστικής σημασίας επίτευγμα.

Εντέλει, ποιος πιστεύετε ότι ήταν ο αντίκτυπος της εργασίας του δικτύου μέχρι τώρα;

Πιστεύω ότι το δίκτυο εξέδωσε ορισμένες εξαιρετικής ποιότητας και ισχυρής επιρροής εκθέσεις σχετικά με ορισμένα βασικά θέματα της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων και παρείχε πολύ χρήσιμες πληροφορίες στην ετήσια έκδοσή του – η οποία συγκρίνει και αντιπαραβάλλει την πρόοδο στην εφαρμογή των οδηγιών σε κάθε κράτος μέλος. Με την ενθάρρυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των μελών, η εργασία μου έγινε επίσης πιο ενδιαφέρουσα!

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:
www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/policy/aneval/legnet_en.htm

Δεδομένα για την προώθηση της ισότητας

της Meri-Sisko Eskola

Η Meri-Sisko Eskola είναι υπουργικός σύμβουλος στο Υπουργείο Εργασίας της Φινλανδίας και τώως πρόεδρος της ομάδας εργασίας της ΕΕ για τη συλλογή δεδομένων. Ο Timo Makkonen είναι συντονιστής του έργου *Κάνοντας την ισότητα πραγματικότητα με τα κατάλληλα δεδομένα (MERA)*

Οι δύο ευρωπαϊκές οδηγίες κατά των διακρίσεων που εγκρίθηκαν το 2000 αποτέλεσαν πραγματική καινοτομία στην εργασία κατά των διακρίσεων στην Ευρώπη. Έδωσαν ισχυρή ώθηση στις πολιτικές προκειμένου να προάγουν κοινωνίες όπου υπάρχει περισσότερη ισότητα για όλους. Ωστόσο, όλες οι αποφάσεις πολιτικής πρέπει να βασίζονται σε ορθές και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τα ανάλογα κοινωνικά φαινόμενα και στον αντίκτυπο που έχουν οι αποφάσεις πολιτικής. Μετά την έγκριση των δυο οδηγιών, κατέστη πολύ γρήγορα σαφές ότι, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν δεν ήταν επαρκώς αναλυτικές ώστε να δίνουν την εικόνα της έκτασης, της φύσης και των επιπτώσεων των διακρίσεων ή του αντίκτυπου της νέας νομοθεσίας και των πολιτικών.

Φέρνοντας σε επαφή τους εμπειρογνώμονες

Με βάση τα παραπάνω, οι φινλανδικές αρχές έλαβαν την πρωτοβουλία να συγκεντρώσουν εμπειρογνώμονες που εκπροσωπούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας, τις εθνικές αρχές, στατιστικούς, άλλους ερευνητές και ΜΚΟ προκειμένου να συζητήσουν σχετικά με την ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης της συλλογής δεδομένων όσον αφορά τις διακρίσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να υποστηρίξει την πρωτοβουλία ιδρύοντας το 2003 την ευρωπαϊκή ομάδα εργασίας για τα δεδομένα που αφορούν τις διακρίσεις, φέρνοντας σε επαφή τις ομάδες αυτές. Σκοπός ήταν η βελτίωση της ποιότητας και της έκτασης της συλλογής δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στα κράτη μέλη. Αρχικά, η ομάδα επέβλεψε δύο μελέτες οι οποίες περιγράφουν τις διαστάσεις των διακρίσεων και των πρακτικών κατά των διακρίσεων εντός και εκτός της Ένωσης. Παρουσιάστηκαν στην ευρωπαϊκή διάσκεψη για τα δεδομένα σχετικά με την προαγωγή της ισότητας που έλαβε χώρα στο Ελσίνκι, το Δεκέμβριο του 2004. Επιπλέον, η ομάδα συζήτησε σε βάθος θέματα σχετικά με τα δεδομένα που αφορούν τις διακρίσεις και χρειάζονται περαιτέρω συζητήσεις.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας, σύντομα κατέστη σαφές ότι τα καθήκοντα που ανατέθηκαν στην ομάδα ήταν πιο περίπλοκα από ό,τι πιστευόταν στην αρχή. Τα κράτη μέλη διαφέρουν ως προς την πολυμορφία τους, τις προσεγγίσεις πολιτικής, τα

Η ομάδα επέβλεψε μια συγκριτική μελέτη για τη συλλογή δεδομένων εντός και εκτός της Ένωσης

συστήματα παρακολούθησης και τις πολιτικές επιλογές. Οι λόγοι των διακρίσεων που καλύπτονται από τις οδηγίες είναι πολλοί και οι ομάδες που κινδυνεύουν να υποστούν διακρίσεις είναι επίσης πολύ διαφορετικές μεταξύ τους. Ωστόσο, η ομάδα εργασίας – στηριζόμενη σε μεγάλο βαθμό στα αποτελέσματα της διάσκεψης – κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι σημαντικό να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια, καθώς η έλλειψη σωστού μηχανισμού παρακολούθησης μπορεί να οδηγήσει σε άστοχη χάραξη πολιτικής τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Χρειάζεται, όμως, η δέσμευση όλων των αρμόδιων παραγόντων και πρέπει να χρησιμοποιηθεί ευρύ φάσμα μεθόδων και δεικτών.

Προς ένα ευρωπαϊκό εγχειρίδιο

Στη διάσκεψη του Ελσίνκι, η ομάδα εργασίας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι όλοι οι παράγοντες χρειάζονται πρακτικά εργαλεία προκειμένου να αναπτύξουν τις πρακτικές συλλογής δεδομένων και τη συνεργασία μεταξύ παραγόντων. Ένα τέτοιο εργαλείο θα μπορούσε να είναι ένα ευρωπαϊκό εγχειρίδιο για τη συλλογή δεδομένων που να προωθεί τη συλλογή δεδομένων σε αυτό το θεματικό πεδίο και να περιγράφει διάφορους τρόπους με τους οποίους μπορούν να συλλέγονται

τα δεδομένα. Οι φινλανδικές αρχές συνέλαβαν την ιδέα της δημιουργίας εγχειριδίου και το Νοέμβριο του 2005, εγκαινίασαν το σχέδιο που ονομάζεται *Κάνοντας πραγματικότητα την ισότητα με τα κατάλληλα δεδομένα* (MERA), με την οικονομική ενίσχυση του κοινοτικού προγράμματος δράσης.

Αρχικά το έργο προσδιόρισε τις σωστές πρακτικές στον τομέα αυτό. Με βάση αυτή την άσκηση θα είναι δυνατό να γίνουν συστάσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τους υπάρχοντες μηχανισμούς συλλογής δεδομένων και με τα περαιτέρω μέτρα που πρέπει να λάβουν. Το εγχειρίδιο θα συζητήσει τον τρόπο με τον οποίο οι διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές νομοθεσίες σχετικά με το δικαίωμα στο απόρρητο και την προστασία των δεδομένων, μπορεί να έχουν αντίκτυπο στις δραστηριότητες συλλογής δεδομένων. Θα καλύψει όλους τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 13 της οδηγίας. Μια ευρωπαϊκή ομάδα αναφοράς που αποτελείται από κορυφαίους εμπειρογνώμονες στον τομέα αυτό, επιβλέπει την εργασία του εγχειριδίου. Στο πλαίσιο του έργου MERA, και με βάση τις συστάσεις που έγιναν στο εγχειρίδιο, οι φινλανδικές αρχές θα αναπτύξουν επίσης ένα εθνικό σχέδιο δράσης για τη συλλογή δεδομένων που αφορούν τις διακρίσεις. Το εγχειρίδιο αναμένεται να είναι έτοιμο στα τέλη του 2006.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:
Προσδιορίζοντας την έκταση και τον αντίκτυπο των διακρίσεων στην Ευρώπη
www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/policy/aneval/data_en.htm
Υπουργείο Εργασίας της Φινλανδίας www.mol.fi

Ad hoc μελέτες: εστιάζοντας σε βασικά θέματα

Οι Ρομ στη διευρυμένη Ευρώπη

Με την προσχώρηση δέκα νέων κρατών μελών στην ΕΕ το 2004, οι Ρομ έγιναν η μεγαλύτερη εθνοτική μειονότητα στην Ένωση. Λίγο αργότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε μια μεγάλη μελέτη σχετικά με την κατάσταση των κοινοτήτων των Ρομ στη διευρυμένη Ευρώπη που περιλάμβανε συστάσεις προς τα θεσμικά όργανα, τις εθνικές κυβερνήσεις και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών όσον αφορά τις πολιτικές και τις δράσεις.

Η μελέτη – που χρηματοδότησαν από κοινού το πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων και το πρόγραμμα δράσης για την κοινωνική ενσωμάτωση – ήταν η πρώτη που εξέτασε την κατάσταση των Ρομ στην κλίμακα αυτή, συμπεριλαμβάνοντας μεταξύ άλλων την εκπαίδευση, την απασχόληση, τη στέγαση και την υγειονομική περίθαλψη.

Τα κύρια συμπεράσματα ήταν ότι οι Ρομ των παλαιών και των νέων κρατών μελών συνεχίζουν να βιώνουν έντονες διακρίσεις και κοινωνικό αποκλεισμό, παρόλο που περιλαμβάνονται κάποια παραδείγματα ορθών πρακτικών προκειμένου να καταδείξουν την πρόοδο σε ορισμένους τομείς.

Η μελέτη πρότεινε να λάβει η Ένωση την πρωτοβουλία να συμπεριλάβει τους Ρομ ως στόχους σε διάφορες πολιτικές της, όπως την καταπολέμηση των διακρίσεων και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Συγκεκριμένα, συνέστησε να δημιουργηθεί νέα διάρθρωση για τον καλύτερο συντονισμό των διαφόρων δραστηριοτήτων της Ένωσης που αφορούν τους Ρομ – σύσταση την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε στην νέα διυπηρεσιακή ομάδα της για τα θέματα που αφορούν τους Ρομ, φέρνοντας σε επαφή τις υπηρεσίες της που εργάζονται στους ανάλογους τομείς.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: www.ec.europa.eu/roma

Περιπτώσεις που αφορούν την πολυμορφία στις επιχειρήσεις

Μια άλλη μεγάλη μελέτη, με την υποστήριξη του προγράμματος δράσης, εξέτασε το θέμα της πολυμορφίας και της μη διακριτικής μεταχείρισης στο χώρο της εργασίας – και τα οφέλη αυτών των πολιτικών για τους εργοδότες.

Η έκθεση – που προωθήθηκε σε διάσκεψη το Νοέμβριο του 2005 η οποία διοργανώθηκε ειδικά για το σκοπό αυτό – παρουσίασε τα αποτελέσματα μιας έρευνας για τις ευρωπαϊκές εταιρείες και τις πολιτικές πολυμορφίας τους που διενεργήθηκε για την Επιτροπή νωρίτερα το ίδιο έτος. Περίπου 800 εταιρείες συμμετείχαν στην έρευνα, εκ των οποίων τα δύο τρίτα ήταν μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Από τις εταιρείες αυτές οι μισές περίπου (42%) είχαν ήδη εφαρμόσει πολιτικές πολυμορφίας.

Για το 85% από αυτές προέκυψαν απτά επιχειρησιακά οφέλη – όπως το γεγονός ότι μπορούν να προσλαμβάνουν από ευρύτερο κύκλο ανθρώπων, μπορούν να απασχολούν περισσότερο χρόνο τους καλύτερους εργαζόμενους, καλύτερες σχέσεις με την κοινότητα και βελτίωση της εικόνας της επιχείρησης.

Η έκθεση προέβλεπε επίσης μελέτες περιπτώσεων ορθών πρακτικών από διάφορες εταιρείες που συμμετείχαν στην έρευνα. Τα παραδείγματα περιλαμβάνουν τη μη διακριτική μεταχείριση στην παροχή κατάρτισης για διαχειριστές και προσωπικό, τη δημιουργία δικτύων εργαζομένων που αντιπροσωπεύουν άτομα με ειδικές ανάγκες, ομοφυλόφιλους ή εργαζόμενους που ανήκουν σε εθνοτικές μειονότητες, εκστρατείες ενημέρωσης σε όλη την επιχείρηση για την αξία των ηλικιωμένων εργαζομένων και στόχους πολυμορφίας για διαχειριστές που σχετίζονται με την αξιολόγηση της απόδοσης.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/pdf/events/busicase_en.pdf

Τμήμα 3 – Αναπτύσσοντας την ικανότητα καταπολέμησης των διακρίσεων

Εισαγωγή

Η αντιμετώπιση των διακρίσεων στις καθημερινές καταστάσεις απαιτεί την υποστήριξη των οργανώσεων που είναι σε θέση να εκπροσωπούν και να υπερασπίζονται όσους μπορεί να πέσουν θύματα διακρίσεων. Το νόμιμο δικαίωμα στην ίση μεταχείριση δεν έχει μεγάλη αξία εάν δεν εφαρμόζεται στην πράξη. Εντούτοις, οι οργανώσεις αυτές – είναι κοινωνικοί εταίροι ή οργανισμοί προώθησης της ισότητας ή ΜΚΟ – χρειάζονται τα μέσα και την τεχνογνωσία προκειμένου να φέρουν σε πέρας το ρόλο τους και να βοηθήσουν να καταστεί η νομοθεσία κατά των διακρίσεων πραγματικότητα.

Οι οργανώσεις διαδραματίζουν βασικό ρόλο

Στόχος του δεύτερου σκέλους δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται από το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης είναι να παρέχει στήριξη στις οργανώσεις να αποκτήσουν εξοπλισμό προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις. Η υποστήριξη αυτή λαμβάνει δύο κύριες μορφές: πρώτον, για την κατάρτιση, τη δικτύωση δεδομένων και τη συγκέντρωση γνώσεων στις οργανώσεις, και δεύτερον, για τα ευρωπαϊκά δίκτυα των ΜΚΟ. Μεταξύ 2001 και 2006, αποτέλεσαν το μεγαλύτερο σκέλος δραστηριοτήτων στο πρόγραμμα που ισοδυναμεί με το 41% περίπου του προϋπολογισμού.

Το πρόγραμμα χρηματοδότησε κοινά έργα μεταξύ εταίρων από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες με περίπου το μισό από αυτό το ποσοστό. Χρηματοδοτήθηκαν συνολικά 52 αποκαλούμενα «διακρατικά» έργα στα οποία συμμετείχαν 350 περίπου εταιρικές οργανώσεις. Η εργασία τους κάλυπτε ένα ευρύ φάσμα, από την κατάρτιση για δικηγόρους και ΜΚΟ μέχρι την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ εθνικών οργανισμών για την ισότητα και ινστιτούτων ερευνών. Επίσης,

δημιουργήθηκαν εταιρικές σχέσεις προκειμένου να εξεταστεί η παρακολούθηση των διακρίσεων και της συλλογής δεδομένων, να συμμετάσχουν οι δημόσιες αρχές στην καταπολέμηση των διακρίσεων και να προωθηθεί η ένταξη των Ρομ.

Εταίροι στην καταπολέμηση των διακρίσεων

Το φάσμα των οργανώσεων που συμμετείχαν ήταν επίσης ευρύ. Ινστιτούτα ερευνών, δικηγορικοί σύλλογοι, κοινωνικοί εταίροι, οργανισμοί προώθησης της ισότητας, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις και ΜΚΟ, συνέβαλαν όλοι στις διακρατικές εταιρικές σχέσεις. Μερικά παραδείγματα συγκεκριμένων αποτελεσμάτων και επιτευγμάτων των έργων παρουσιάζονται στις σελίδες 14 (κατάρτιση στη μη διακριτική μεταχείριση για την αστυνομία), 16 (κατάρτιση για δικηγόρους από δικηγορικούς συλλόγους) και 18 (δικτύωση δεδομένων και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ οργανισμών προώθησης της ισότητας). Πολύ περισσότερες επίσης ανέπτυξαν πρακτικά προϊόντα όπως στρατηγικές δοκιμαστικής εφαρμογής, δέσμες κατάρτισης, εργαλεία παρακολούθησης και πληροφοριακό υλικό.

Η άμεση χρηματοδότηση των ΜΚΟ για δίκτυα σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί το άλλο κύριο τμήμα αυτού του σκέλους του προγράμματος δράσης – και υπολογίζεται να αποτελεί το μισό της χρηματοδότησης αυτού του τμήματος. Τέσσερα ευρωπαϊκά δίκτυα και πέντε οργανώσεις για την αναπηρία σε ευρωπαϊκό επίπεδο επιλέχθηκαν για τη χρηματοδότηση από το πρόγραμμα και σχεδιάζεται επίσης η χρηματοδότηση δικτύου που εκπροσωπεί τα συμφέροντα των Ρομ. Συνολικά, τα τέσσερα υπάρχοντα ευρύτερα δίκτυα εκπροσωπούν περίπου 1000 οργανώσεις μέλη και συνδεδεμένες οργανώσεις σε όλη την Ευρώπη. Ο ρόλος τους αναλύεται λεπτομερώς στη σελίδα 20.

Περισσότερες πληροφορίες για κάθε διακρατικό σχέδιο που υποστηρίζεται από το πρόγραμμα διατίθενται στη διεύθυνση: www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/policy/capac/capac_en.htm

Εκπροσώπηση μειονοτικών ομάδων στους αστυνομικούς οργανισμούς: ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών

της Δάφνης Μαυρομμάτη

Η Δάφνη Μαυρομμάτη ήταν η ελληνίδα εθνική συντονίστρια του διακρατικού έργου «Εκπροσώπηση μειονοτικών ομάδων στους αστυνομικούς οργανισμούς» και συντονίστρια των έργων της Ένωσης για την ΑΝΤΙΓΟΝΗ – ο Έλληνας εταίρος. Επί του παρόντος, εργάζεται ως ανεξάρτητος σύμβουλος σε διάφορα διακρατικά έργα.

«Η συμμετοχή κάθε κοινωνικής ομάδας στην Αστυνομία ωφελεί την ίδια την Αστυνομία στην καλύτερη κατανόηση των πολιτών που καλείται να προστατέψει.»

Πρόεδρος της ελληνικής Ένωσης Αστυνομικών Υπαλλήλων της νομαρχίας του Κιλκίς, στη διάσκεψη της Ελληνικής Ομοφυλοφιλικής Κοινότητας, Ιούνιος του 2004.

«Πρέπει να αντιμετωπίσουμε ενεργά την τωρινή αρνητική αντίληψη που έχει η αστυνομία για τους μετανάστες. Πρέπει να καταπολεμήσουμε τα ρατσιστικά και ξενοφοβικά στερεότυπα στην κοινωνία γενικότερα. Πρέπει να συμβάλουμε θετικά στην ανάπτυξη των πολιτικών μετανάστευσης και εντέλει, να αρχίσουμε να προσλαμβάνουμε μετανάστες στην ελληνική αστυνομική δύναμη.»

Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Αστυνομικών Υπαλλήλων (ΠΟΑΣΥ), που αριθμεί 40.000 μέλη, στη διάσκεψη με τίτλο «Ξένοι στη χώρα μας», Δεκέμβριος του 2005.

Τα παραπάνω αποτελούν δύο μόνο παραδείγματα του συνεχούς αντίκτυπου του έργου «Εκπροσώπηση μειονοτικών ομάδων στους αστυνομικούς οργανισμούς: διακρατικές δράσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών» στα αστυνομικά συνδικαλιστικά όργανα στην Ελλάδα

αρχές των τριών χωρών που συμμετείχαν. Αυτό πραγματοποιήθηκε με τη μελέτη των διαδικασιών πρόσληψης προκειμένου να προσδιοριστούν τα στοιχεία που αφορούν τις διακρίσεις και στη συνέχεια με την ανάλογη κατάρτιση του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για τις προσλήψεις.

Ένα πρωτοποριακό έργο

Το έργο που εφαρμόστηκε από το Σεπτέμβριο του 2002 έως το Σεπτέμβριο του 2004 σε τρία κράτη μέλη της ΕΕ – τη Σουηδία, τις Κάτω Χώρες και την Ελλάδα – συγχρηματοδοτήθηκε από το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων 2001-2006.

Σκοπός του ήταν να αντιμετωπίσει το θέμα της μειωμένης εκπροσώπησης των εθνοτικών και ομοφυλοφιλικών μειονοτήτων στις αστυνομικές

Ο μακροπρόθεσμος στόχος ήταν η δημιουργία αστυνομικής δύναμης που να είναι αντιπροσωπευτική της ευρύτερης κοινωνίας. Το όφελος ήταν διττό: αφενός, η συμβολή στη δημιουργία σταθερότερου εργατικού δυναμικού με τη μείωση της δυσαρέσκειας των εργαζομένων και τις υπηρεσιακές μεταβολές τους και, αφετέρου, η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ της αστυνομίας και της κοινωνίας, την οποία αποσκοπεί να προστατεύει, καθιστώντας την αστυνομία πιο αναγνωρίσιμη και αποδεκτή.

Το έργο πρωτοπόρησε στην Ελλάδα – και είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική κάλυψη από τον Τύπο

οργανώθηκαν από εμπειρογνώμονες σε θέματα πολυμορφίας, σχεδιάστηκαν με σκοπό να παρέχουν λύσεις στα προβλήματα που διαπιστώνονται στις έρευνες πολυμορφίας. Η ANTIΓONH προσάρμοσε τα σεμινάρια στις ειδικές ανάγκες για εκπαίδευση του προσωπικού της ελληνικής αστυνομίας, διοργανώνοντας ένα φόρουμ που ήταν απαραίτητο προκειμένου να εξεταστούν θέματα, τα οποία σχετίζονται με τις εθνοτικές και ομοφυλοφιλικές μειονότητες στις αστυνομικές δυνάμεις.

Το έργο, επικεφαλής του οποίου ήταν το Σουηδικό Ινστιτούτο Εργασίας, συγκέντρωσε εταίρους από τη Σουηδία (την επαρχιακή αστυνομία της Στοκχόλμης και την οργάνωση για τους μετανάστες SIOS)· από τις Κάτω Χώρες (την εταιρεία συμβούλων σε θέματα διακρίσεων, EGA HRM-Consult, και το Landelijk Expertise Centrum Diversiteit)· και από την Ελλάδα (η ANTIΓONH, μια ερευνητική οργάνωση). Το Μάρτιο του 2003, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Αστυνομικών Υπαλλήλων δεσμεύτηκε στο έργο προσφέροντας συνεχή υποστήριξη, νέες ιδέες και νέα ώθηση.

Κατανοώντας, αναλύοντας, καταρτίζοντας

Το έργο άρχισε με την «έρευνα πολυμορφίας» σε όλες τις συμμετέχουσες δυνάμεις της αστυνομίας, επικεντρώνοντας στις διακρίσεις σε τρεις βασικούς τομείς: εξωτερικές προσλήψεις, εσωτερικές δυνατότητες προαγωγής και οργανωτική δομή. Επιπλέον, η ANTIΓONH εκπόνησε μια σε βάθος μελέτη της ανάλογης νομοθεσίας και έκανε συγκεκριμένες συστάσεις για αλλαγές στις πολιτικές, οι οποίες διαπιστώθηκε ότι έχουν επιπτώσεις που αποτελούν διακρίσεις σε αυτούς τους τρεις τομείς.

Ακολούθησε κατάρτιση σχετικά με τις δεξιότητες για το προσωπικό ανθρώπινων πόρων από κάθε αστυνομική δύναμη. Τα εργαστήρια που

Τα αποτελέσματα αμφοτέρων των δραστηριοτήτων συμπεριλήφθηκαν στο εγχειρίδιο: «Προάγοντας την πολυμορφία και καταπολεμώντας τις διακρίσεις στις αστυνομικές δυνάμεις», με πληροφορίες σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ κατά των διακρίσεων, τα αποτελέσματα των ερευνών πολυμορφίας και παραδείγματα λύσεων σε θέματα διακρίσεων από τις τρεις συμμετέχουσες αστυνομικές δυνάμεις.

Δημιουργώντας αντίκτυπο

Ωστόσο, το μεγαλύτερο ίσως δείγμα της επιτυχίας του έργου είναι το συνεχιζόμενο ενδιαφέρον για τα θέματα που έχει εγείρει. Από το 2004, το Ινστιτούτο Αστυνομικών Μελετών Επιμόρφωσης και Τεκμηρίωσης της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Αστυνομικών Υπαλλήλων συμμετείχε σε δύο προτάσεις έργων με θέματα κατά των διακρίσεων στο πλαίσιο του προγράμματος EQUAL της ΕΕ – το οποίο έχει στόχο να προάγει έναν εργασιακό χώρο που να ευνοεί περισσότερο την ενσωμάτωση. Στην ίδια περίοδο, η επιθεώρηση της Ομοσπονδίας δημοσίευσε συχνά άρθρα που αφορούν την καταπολέμηση των διακρίσεων, επισημαίνοντας τις πιο πρόσφατες δραστηριότητες της οργάνωσης στον τομέα αυτό. Τέλος, πολλές από τις προτάσεις του έργου συμπεριλήφθηκαν στις συστάσεις της Ομοσπονδίας προς την κυβέρνηση.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:
www.antigone.gr/eu_projects/police

Κατάρτιση για εκπαιδευτές στην περιφέρεια της Βαλτικής – μεταδίδοντας δεξιότητες σχετικά με τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων

της Emilia Naumann

Η Emilia Naumann είναι δικηγόρος του δικηγορικού συλλόγου της Βαρσοβίας. Συμμετείχε σε ένα σεμινάριο κατάρτισης για εκπαιδευτές που οργάνωσε το έργο Βαλτική T4T – το οποίο εκπαιδεύει εκπροσώπους δικηγορικών συλλόγων και συνδικαλιστικών οργάνων προκειμένου να παρέχουν εκπαίδευση σχετικά με τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων.

Ως τμήμα του κοινοτικού προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων, η οργάνωση Interights και το Ίδρυμα του Ελσίνκι για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Πολωνία οργάνωσαν σεμινάρια για εκπαιδευτές στη νομοθεσία της ΕΕ κατά των διακρίσεων από την Πολωνία, τη Λετονία και τη Λιθουανία. Το πρόγραμμα συνίστατο σε κύκλο μαθημάτων δύο εβδομάδων και έλαβε χώρα στην Πολωνία, το Σεπτέμβριο του 2005 και τον Ιανουάριο του 2006. Συνολικός σκοπός του ήταν να βελτιωθεί η ικανότητα κατάρτισης, καθώς και οι δεξιότητες και γνώσεις των νομικών επαγγελματιών και των συνδικαλιστικών οργάνων για τη νομοθεσία της ΕΕ κατά των διακρίσεων (ειδικότερα, την οδηγία για τη φυλετική ισότητα και την οδηγία πλαίσιο). Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης με τη συμβολή του βρετανικού Υπουργείου Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας.

Μαθαίνοντας τη χρήση της νομοθεσίας της ΕΕ

Κατά την άποψή μου, ως συμμετέχουσας στο έργο, ο σκοπός αυτός επιτεύχθηκε πλήρως. Τα πιο ενδιαφέροντα τμήματα της κατάρτισης ήταν η επιμόρφωση σχετικά με τις στρατηγικές χειρισμού των διαφορών που αφορούν τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων μου – της ικανότητάς μου να καταρτίζω άλλους δικηγόρους. Η αλήθεια, παρότι σκληρή, είναι ότι η Πολωνία είναι μια από τις χώρες όπου η νομοθεσία κατά των διακρίσεων απέχει πολύ ακόμα από τα πρότυπα της Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι πολωνοί δικηγόροι που επιθυμούν να ασχοληθούν με τέτοιου είδους υποθέσεις πρέπει να αναγνωρίζουν σωστά τις διάφορες μορφές των διακρίσεων. Πρέπει επίσης να είναι ικανοί να αντιμετωπίσουν

προβλήματα εσφαλμένης ή ανεπαρκούς εφαρμογής της οδηγίας της ΕΕ για τη φυλετική ισότητα και της οδηγίας-πλαίσιο για την ισότητα. Πρέπει να είναι σωστά προετοιμασμένοι για να χρησιμοποιήσουν τα νομικά μέσα της Πολωνίας – καθώς και της Ένωσης – προκειμένου να ασκούν προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εφόσον είναι απαραίτητο, διότι συχνά είναι ο μόνος τρόπος να παρακινήσουν τους τοπικούς δικαστές να σκεφτούν πέρα από το τοπικό επίπεδο.

Μεταδίδοντας γνώσεις

Το έργο επικεντρώθηκε επίσης στη μετάδοση γνώσεων στους τοπικούς δικηγόρους μέσω των συμμετεχόντων στην κατάρτιση στις αντίστοιχες χώρες τους. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες ήταν εν ενεργεία δικηγόροι που δεν είχαν μεγάλη πείρα στη διδασκαλία αυτού του κλάδου του δικαίου, γεγονός που κατέστησε το δεύτερο κύκλο μαθημάτων ακόμη πιο ενδιαφέροντα. Ο εν λόγω κύκλος μαθημάτων σχεδιάστηκε με τρόπο ώστε κάθε συμμετέχων να καταρτιστεί για να γίνει εκπαιδευτής. Περιλάμβανε την ευαισθητοποίηση και άλλοι κύκλοι μαθημάτων αφιερώθηκαν στο σχεδιασμό τοπικών σεμιναρίων κατάρτισης. Λάβαμε κατάρτιση όχι μόνο σχετικά με τη νομοθεσία, αλλά και με άλλες σημαντικές δεξιότητες, όπως τη συνεργασία σε ομαδικό πλαίσιο, την από κοινού ανάληψη ευθυνών, την παρουσίαση της νομοθεσίας με τρόπο που να την απομνημονεύουν εύκολα οι συμμετέχοντες. Οι δεξιότητες αυτές δεν πρέπει να υποτιμώνται καθώς είναι εξίσου σημαντικές για τη νομική εργασία, αν και μαθαίνονται πολύ δύσκολα. Είναι γνωστό ότι πολλοί δικηγόροι προτιμούν να εργάζονται σε ατομικό επίπεδο από ό,τι σε ομαδικό, επομένως

δεν είναι συνηθισμένοι να αναπτύσσουν κοινές ιδέες και από κοινού στρατηγικές.

Κατά τη γνώμη μου, ολόκληρο το έργο ήταν μια πολύ καλή ιδέα. Έχω την εντύπωση ότι όλοι μας έχουμε αλλάξει λίγο μετά από την κατάρτιση αυτή για εκπαιδευτές: ευαισθητοποιηθήκαμε απέναντι στα στερεότυπα, την ομοφοβία, τις διακρίσεις.

Μόνιμη επίδραση

Κατά τη διάρκεια του 2006, κάθε εθνική ομάδα εργασίας οργανώνει με τη σειρά της κύκλους μαθημάτων κατάρτισης για τοπικούς δικηγόρους εν

ενεργεία στη χώρα τους. Ορισμένοι συμμετέχοντες – συμπεριλαμβανομένου και του ατόμου μου – εξετάζουν σοβαρά την περίπτωση να παρατείνουν τη διδασκαλική εμπειρία τους και να μοιραστούν τις γνώσεις τους στους χώρους όπου εργάζονται: στους δικηγορικούς συλλόγους, τις ΜΚΟ, τα πανεπιστήμια και ούτω καθεξής.

Το γεγονός αυτό καθιστά ουσιαστικά τους συμμετέχοντες αγγελιοφόρους αυτού του τόσο ευαίσθητου σήμερα, αλλά και τόσο σημαντικού κλάδου του δικαίου – τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων. Σημαίνει επίσης ότι το έργο αυτό θα έχει μόνιμη επίδραση που θα διαρκέσει στο μέλλον.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: www.interights.org

Βοηθώντας την κοινωνία των πολιτών να εκπληρώσει το ρόλο της

Η κοινωνία των πολιτών έχει να διαδραματίσει ζωτικής σημασίας ρόλο στην κατανόηση και την ενίσχυση της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων στην πράξη. Οι ΜΚΟ είναι απαραίτητες προκειμένου να εκφράζονται εξ ονόματος όσων εκπροσωπούν και να τους υπερασπίζονται, καθώς και να ευαισθητοποιούν τόσο τα θύματα και τα ενδεχόμενα θύματα διακρίσεων όσο και το ευρύ κοινό. Αυτό είναι το πιο σημαντικό, δεδομένου ότι όσοι εκτίθενται σε διακρίσεις συχνά δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ κατά των διακρίσεων.

Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδότησε ένα έργο προκειμένου να προσδιοριστούν οι ανάγκες κατάρτισης των ΜΚΟ που ασχολούνται με την καταπολέμηση των διακρίσεων, και να τους δοθούν οι απαραίτητες πληροφορίες για να εκπληρώσουν το έργο της υπεράσπισής τους. Κύριος σκοπός ήταν να εξασφαλίσει ότι η κοινωνία των πολιτών στα νέα κράτη μέλη και στις υποψήφιες χώρες είναι ικανή να διαδραματίσει πλήρως το ρόλο που της απέδωσαν οι οδηγίες για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Η ομάδα στόχος περιλάμβανε τις ΜΚΟ που εργάζονται για την καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή (συμπεριλαμβανομένης της εθνοτικής μειονότητας των Ρομ), τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία και το γενετήσιο προσανατολισμό. Το έργο εφαρμόστηκε στα δέκα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ένωση το 2004, καθώς και στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Τουρκία.

Το έργο ασχολήθηκε αρχικά με την ανάλυση των αναγκών κατάρτισης καθεμίας από τις 13 χώρες και στη συνέχεια, οργάνωσε κύκλους μαθημάτων κατάρτισης εκπαιδευτών για έξι άτομα σε κάθε χώρα. Συντάχθηκε εγχειρίδιο κατάρτισης για κάθε χώρα στην ανάλογη γλώσσα, το οποίο περιείχε πληροφορίες σχετικά με την (κοινοτική και εθνική) νομοθεσία κατά των διακρίσεων, το ρόλο των ΜΚΟ στην καταπολέμηση των διακρίσεων, την παροχή υποστήριξης στα θύματα των διακρίσεων, την ευαισθητοποίηση και τις δεξιότητες και τα εργαλεία που χρειάζονται για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Στα εθνικά σεμινάρια που ακολούθησαν, έλαβαν κατάρτιση 599 εκπρόσωποι των ΜΚΟ από τις 13 ευρωπαϊκές χώρες. Η επιτυχία του έργου είχε ως αποτέλεσμα να συνεχιστεί το 2006, και να επεκταθεί στα 25 κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Τουρκία. Επίσης, το πεδίο εφαρμογής του έργου διευρύνθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει στους συμμετέχοντες τις οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:
www.ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/civil/civ_en.htm

Δημιουργώντας συνδέσμους ανάμεσα στους εθνικούς οργανισμούς προώθησης της ισότητας

Ο Bjørn Dilou Jacobsen εκπροσωπεί το δανικό ινστιτούτο για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο EQUINET, το διακρατικό έργο δημιουργίας συνδέσμων μεταξύ των εθνικών οργανισμών προώθησης της ισότητας σε όλη την Ένωση – το οποίο όλες οι χώρες της Ένωσης είναι υποχρεωμένες να δημιουργήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας για τη φυλετική ισότητα. Στο *Ίσα δικαιώματα στην πράξη* μίλησε σχετικά με τα επιτεύγματα του δικτύου και τα οφέλη που αποκόμισε από τη συμμετοχή της ο εθνικός οργανισμός προώθησης της ισότητας της χώρας του.

Ποιο ρόλο διαδραμάτισε το EQUINET στη διευκόλυνση της ανταλλαγής ορθής πρακτικής και δικτύωσης ανάμεσα στους οργανισμούς προώθησης της ισότητας;

Το EQUINET κατέχει βασικό ρόλο. Το έργο καταβάλλει προσπάθειες για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των οργανισμών προώθησης της ισότητας και με τον τρόπο αυτό ενισχύει την ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ κατά των διακρίσεων και την αύξηση των επιπέδων νομικής προστασίας για τα θύματα των διακρίσεων. Επί του παρόντος, υπάρχουν 28 οργανώσεις στο δίκτυο – κυρίως εθνικοί οργανισμοί προώθησης της ισότητας – από 23 διαφορετικά κράτη μέλη. Συνέρχονται σε ετήσιες συνεδριάσεις και τακτικότερα στην εκτελεστική επιτροπή προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα έργα που αναλαμβάνει το EQUINET διεξάγονται.

Ένα από τα έργα οργάνωσε ειδικές ομάδες εργασίας προκειμένου να εξετάσουν ορισμένους τομείς και να αναφέρουν συγκεκριμένα αποτελέσματα – όπως μελέτες, εκθέσεις και ούτω καθεξής. Υπάρχουν τέσσερις τέτοιες ομάδες, οι οποίες εξετάζουν την ανταλλαγή πληροφοριών, τη στρατηγική ενίσχυση, τη δυναμική ερμηνεία και τη χάραξη πολιτικής. Τα μέλη τους είναι εκπρόσωποι από διαφορετικούς οργανισμούς προώθησης της ισότητας, ώστε να μπορούμε να επικαλεσθούμε τις γνώσεις, την πείρα και τις απόψεις διαφορετικών οργανώσεων.

Bjørn Dilou Jacobsen: «Μέσω της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών οργανισμών προώθησης της ισότητας, μπορούμε πραγματικά να αυξήσουμε το επίπεδο της νομικής προστασίας για τα θύματα των διακρίσεων»

Μια άλλη πρωτοβουλία είναι η διοργάνωση ενός ανεπίσημου φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών στο Διαδίκτυο, όπου οι υπάλληλοι των οργανισμών προώθησης της ισότητας μπορούν να θέσουν ερωτήματα, να συζητήσουν θέματα και να μοιραστούν τις γνώσεις τους σχετικά με την ερμηνεία των οδηγιών της ΕΕ για την ισότητα. Αυτό είναι ένα πολύ πρακτικό εργαλείο, ιδιαίτερα όσον αφορά τη διαχείριση παραπόνων, καθότι η νομοθεσία κατά των διακρίσεων τείνει να είναι περίπλοκη, πολλά θέματα που εγείρονται από καταγγελίες ατόμων είναι καινούργια και η εθνική νομολογία, καθώς και η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στον τομέα αυτό είναι ακόμα περιορισμένες. Κατά την εργασία μου στη δανική επιτροπή καταγγελιών για την ίση μεταχείριση των εθνοτικών μειονοτήτων είχα συχνά αυτή την εμπειρία. Όταν αντιμετώπιζα μια ειδική περίπτωση, δεν μπορούσα να βρω καθοδήγηση στην εφαρμοζόμενη δανική νομοθεσία, στις οδηγίες της ΕΕ ή στη νομολογία. Στη Δανία, όπως και αλλού, η επιτροπή καταγγελιών ιδρύθηκε πρόσφατα και είναι σχετικά μικρή. Με αυτό το φόρουμ, όμως, το EQUINET ένωσε τους εθνικούς οργανισμούς προώθησης της ισότητας – όσον

Το EQUINET δημοσίευσε πρόσφατα μια έκθεση σχετικά με τη δικαιοδοσία και την αρμοδιότητα των οργανισμών προώθησης της ισότητας

αφορά τις γνώσεις – σε ένα μεγάλο δίκτυο που χειρίζεται χιλιάδες καταγγελίες σε διαφορετικούς τομείς – και πολλοί υπάλληλοι αυτών των φορέων έχουν γίνει συνάδελφοι από τους οποίους μπορεί κανείς να ζητήσει καθοδήγηση.

Ποια είναι η συμμετοχή του δανικού ινστιτούτου ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο έργο;

Συμμετέχουμε σε διάφορα επίπεδα. Έχουμε μια εκπρόσωπο - τη Mandana Zarrehparvar - στην εκτελεστική επιτροπή του EQUINET, η οποία συμμετέχει επίσης στις προετοιμασίες ενός προηγμένου διαδραστικού ιστοτόπου για την ανταλλαγή πληροφοριών. Ένας άλλος συνάδελφος και εγώ είμαστε συντονιστές της ομάδας εργασίας για τη στρατηγική ενίσχυση. Στην ομάδα αυτή δημοσιεύσαμε πρόσφατα μια έκθεση σχετικά με τη στρατηγική ενίσχυση (μερικές φορές αποκαλείται δικαστική υπόθεση που δημιουργεί νομολογία) και τη δικαιοδοσία και αρμοδιότητα των οργανισμών προώθησης της ισότητας.

Τι αποκομίσατε από τη συμμετοχή σας στο δίκτυο;

Το σημαντικότερο πράγμα που αποκόμισα είναι ότι, μέσω της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών οργανισμών προώθησης της ισότητας, μπορούμε

πραγματικά να αυξήσουμε το επίπεδο της νομικής προστασίας για τα θύματα των διακρίσεων όπως ορίζεται στις οδηγίες της ΕΕ. Είναι συναρπαστικό να διαπιστώνουμε ότι παρά τις διαφορές μεταξύ των κρατών μελών, τα προβλήματα διακρίσεων που αντιμετωπίζουμε είναι σε μεγάλο βαθμό τα ίδια – και ως τέτοια, μπορούν να αντιμετωπιστούν πιο αποτελεσματικά με σύμπτωση απόψεων.

Ποιες μελλοντικές αλλαγές σχεδιάζονται στις δραστηριότητες της δανικής επιτροπής ως αποτέλεσμα της συμμετοχής σας στο EQUINET;

Σχεδιάζουμε τη συμμετοχή περισσότερων μελών του προσωπικού μας στο EQUINET και την ενσωμάτωση του δικτύου στην επιτροπή καταγγελιών. Για παράδειγμα, θα συμμετάσχουμε στην προσεχή κατάρτιση που διοργανώνει το EQUINET. Και προσπαθούμε να εξασφαλίσουμε την ύπαρξη του EQUINET και μετά το 2006, ίσως μέσω των χρηματικών συνεισφορών, της ενίσχυσης των ικανοτήτων και της συνέχισης παροχής ανθρωπίνων πόρων στην εκτελεστική επιτροπή και τις ομάδες εργασίας. Η επιτροπή σχεδιάζει επίσης να αρχίσει μια μελέτη σχετικά με την ενσωμάτωση της ισότητας, κυρίως σχετικά με την ανάπτυξη μέσω ενσωμάτωσης για την προαγωγή της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:
EQUINET: www.migpolgroup.com/topics/2078.html
Δανικό ινστιτούτο ανθρωπίνων δικαιωμάτων: www.humanrights.dk

Ενισχύοντας τα δίκτυα των ΜΚΟ

Στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει υποστήριξη σε τέσσερα δίκτυα ΜΚΟ σε ευρωπαϊκό επίπεδο που εκπροσωπούν τους ανθρώπους που εκτίθενται σε διακρίσεις και υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους – καθένα καλύπτει έναν από τους τομείς διακρίσεων που περιλαμβάνονται στις οδηγίες της ΕΕ για την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Οι ΜΚΟ είναι σε θέση να συμβάλλουν στην πολιτική κατά των διακρίσεων σε διάφορα επίπεδα – τόσο στη διατύπωση όσο και την εφαρμογή – μέσω της πληροφόρησης και της πραγματογνωμοσύνης που παρέχουν τα μέλη τους. «Εκφράζοντας τις τοπικές και εθνικές προτεραιότητες, προσπαθούμε να εξασφαλίσουμε ότι η ανάπτυξη σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλάζει πραγματικά τη ζωή των ανθρώπων που υφίστανται διακρίσεις», λέει η Pascale Charhon, του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά του Ρατσισμού (ENAR).

Σκοπός της χρηματοδότησης είναι η ανάπτυξη και η ενίσχυση του διαλόγου και των δικτύων σε όλη την Ευρώπη. Αποτελεί τμήμα των μέτρων του προγράμματος δράσης προκειμένου να ενισχύσει την ικανότητα των οργανώσεων που εργάζονται για την αντιμετώπιση των διακρίσεων – λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των διαφορετικών μορφών διακρίσεων. Σύμφωνα με την οργάνωση ILGA-Europe – η οποία εκπροσωπεί ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους και φυλομεταβατικά άτομα – η ανταλλαγή πληροφοριών σε όλο το δίκτυο αποτελεί βασικό θέμα. «Μια από τις κύριες δραστηριότητές μας είναι η ενίσχυση της ικανότητας των οργανώσεων που είναι μέλη μας να δρουν μέσω της ευρωπαϊκής δικτύωσης και να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές», λέει η Patricia Prendiville, διευθύντρια της ILGA Europe.

Αμφίδρομος ρόλος

Τα δίκτυα διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο αμφίδρομης επικοινωνίας. Αφενός, η άμεση εμπειρία τους βοηθάει την Επιτροπή να κατανοήσει τις διάφορες μορφές και τις επιπτώσεις των διακρίσεων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη στην πολιτική μη διακριτικής μεταχείρισης. Το ευρωπαϊκό φόρουμ των ατόμων με ειδικές ανάγκες, για παράδειγμα, αντιπροσωπεύει 50 εκατομμύρια ανθρώπους στην Ευρώπη μέσω των εθνικών μελών του και «προσπαθούμε να τα παρακινήσουμε να συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής της Ένωσης», λέει η διευθύντρια Carlotta Besozzi.

Αφετέρου, αποτελούν το μέσο που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για να ευαισθητοποιήσει σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά των διακρίσεων – και τις πολιτικές της Ένωσης για την προαγωγή της ίσης μεταχείρισης γενικά – μεταξύ των οργανώσεων μελών τους στην πράξη. Η Anne-Sophie Parent της οργάνωσης AGE, της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας για τους ηλικιωμένους, προσθέτει ότι «οι ΜΚΟ έχουν να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο παρέχοντας πληροφόρηση και υποστήριξη στα ενδεχόμενα θύματα των διακρίσεων και προωθώντας μια πιο αλληλέγγυα κοινωνία. Σκοπός μας είναι να ευαισθητοποιήσουμε σε θέματα που τα αφορούν περισσότερο.»

Στις οργανώσεις AGE, ILGA Europe, ENAR, και EDF χορηγούνται 3 εκατομμύρια ευρώ ανά έτος (από ένα σύνολο 19 εκατομμυρίων ευρώ του ετήσιου προϋπολογισμού του προγράμματος) για τα έξοδα λειτουργίας τους μέχρι τα τέλη Απριλίου του 2007.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει ένα σύνολο μικρότερων σε ευρωπαϊκό επίπεδο οργανώσεων που εκπροσωπούν άτομα με ειδικού είδους αναπηρία. Η Επιτροπή προτίθεται επίσης να υποστηρίξει ένα δίκτυο για τους Ρομ σε κοινοτικό επίπεδο: η πρόσκληση υποβολής προτάσεων προβλέπεται να δημοσιευθεί κατά τη διάρκεια του 2006.

www.enar-eu.org

www.edf-feph.org

www.ilga-europe.org

www.age-platform.org

Τμήμα 4 – Ευαισθητοποίηση για τα δικαιώματα

Εισαγωγή

Προκειμένου τα ίσα δικαιώματα να μην μείνουν νεκρό γράμμα, πρέπει οι άνθρωποι να ενημερωθούν για την ύπαρξη των νόμων. Αυτό ισχύει τόσο για τα άτομα που αντιμετωπίζουν διακρίσεις όσο και για τις κοινωνίες όπου ζούμε. Για το λόγο αυτό, το κοινό ως σύνολο – συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των εθνοτικών μειονοτήτων, των νέων και ηλικιωμένων ατόμων και των ομοφυλόφιλων και αμφιφυλόφιλων – πρέπει να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του και τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων. Και για αυτόν επίσης το λόγο, οι άνθρωποι πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με ευρύτερα θέματα που αφορούν τις διακρίσεις και την αξία της πολυμορφίας – και τον αντίκτυπο στη ζωή τους.

Η ευαισθητοποίηση ενισχύει την εφαρμογή

Το δεύτερο μεγαλύτερο σκέλος δραστηριοτήτων που χρηματοδοτείται από το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης έχει σκοπό την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Στοχεύει στην ευαισθητοποίηση όσον αφορά τη νομοθεσία της ΕΕ για την ίση μεταχείριση και την ευρύτερη πολιτική για την καταπολέμηση των διακρίσεων – συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων του ίδιου του προγράμματος δράσης. Αυτό έχει ουσιαστική σημασία για την ενίσχυση της αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας κατά των διακρίσεων και των δικαιωμάτων που προβλέπει, καθώς και για την επιτυχή έκβαση της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Τον Ιούνιο του 2003 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε μια μεγάλη εκστρατεία πληροφόρησης σε όλη την Ένωση, προκειμένου να διαδώσει θετικά μηνύματα σχετικά με την πολυμορφία και να ευαισθητοποιήσει σχετικά με τις οδηγίες της ΕΕ κατά των διακρίσεων. Η εκστρατεία – με τίτλο «Για την πολυμορφία. Κατά των Διακρίσεων» – περιγράφεται αναλυτικά στη σελίδα 22.

Συμπληρωματική δράση

Προκειμένου το πρόγραμμα δράσης να ολοκληρώσει αυτή την εκστρατεία σε όλη την

Ευρώπη – η οποία χρησιμοποιεί κοινή ταυτότητα και μηνύματα σε όλη την Ένωση – συγχρηματοδοτεί επίσης δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση σε μεμονωμένα κράτη μέλη. Οι δραστηριότητες αυτές οργανώνονται με τη σύμπραξη των εθνικών κυβερνήσεων, με προτεραιότητες και έργα που αρμόζουν στα διαφορετικά εθνικά πλαίσια. Οι εθνικές αρχές συχνά είναι πιο αρμόδιες για να προσδιορίζουν τις επικοινωνιακές ανάγκες στο δικό τους εθνικό πλαίσιο και τους βασικούς παράγοντες στους οποίους πρέπει να στοχεύουν. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το πρόγραμμα μπορεί να χρησιμοποιήσει την πείρα αυτή – και να κινητοποιήσει επιπλέον πόρους – προκειμένου να μεταδώσει το μήνυμα κατά των διακρίσεων.

Ορισμένες από τις δραστηριότητες που υποστηρίχθηκαν συμπεριλάμβαναν μαθήματα κατάρτισης κατά των διακρίσεων, εργαστήρια, σεμινάρια, διασκέψεις και εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου, ημερίδες ή εβδομάδες κατά της διακριτικής μεταχείρισης, εγχειρίδια, οδηγούς και δημοσιεύματα. Διάφορες ομάδες στόχοι συμπεριλαμβάνουν νέους, εργοδότες των ΜΚΟ και το ευρύ κοινό. Ένα παράδειγμα – το δανικό έργο ευαισθητοποίησης για τα οφέλη της πολυμορφίας και των ίσων ευκαιριών στο χώρο εργασίας – περιγράφεται στη σελίδα 25.

Εκστρατεία ευαισθητοποίησης – κάνοντας χρήση του νόμου

Μια άλλη βασική ομάδα στόχος για την καταπολέμηση των διακρίσεων είναι το νομικό επάγγελμα. Για το σκοπό αυτό, το πρόγραμμα δράσης παρείχε στήριξη επίσης σε μια σειρά από σεμινάρια με θέμα τις οδηγίες της ΕΕ κατά των διακρίσεων. Οργανώθηκαν από τη Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου εξ ονόματος της Επιτροπής και απευθύνονταν σε δικαστές, εισαγγελείς και δικηγόρους του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Μέχρι στιγμής, 258 δικαστές και εισαγγελείς και 198 δικηγόροι παρακολούθησαν αυτά τα σεμινάρια κατάρτισης. Ένας από τους συμμετέχοντες, ο Pablo Aramendi – δικαστής που ασκεί τα καθήκοντά του στην Ισπανία – παραθέτει τις απόψεις του όσον αφορά μερικά από τα οφέλη της κατάρτισης σε συνέντευξη στη σελίδα 24.

Ίσα δικαιώματα – διαδίδοντας το μήνυμα

Η μετάδοση του μηνύματος ότι η Ευρώπη αποδίδει αξία στην πολυμορφία και ασχολείται με τις διακρίσεις είναι αποφασιστικής σημασίας για την επιτυχία των μέτρων κατά των διακρίσεων – τόσο των οδηγιών για την ίση μεταχείριση όσο και του προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να καταστούν αποτελεσματικά τα δικαιώματα και να ενημερωθούν οι άνθρωποι για τα οφέλη της πολυμορφίας στην κοινωνία.

Επομένως, στο επίκεντρο του προγράμματος βρίσκεται μια πενταετής πανευρωπαϊκή εκστρατεία πληροφόρησης προκειμένου να ευαισθητοποιήσει σχετικά με το έργο της Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Η εκστρατεία «Για την πολυμορφία. Κατά των διακρίσεων» εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2003, και θα διεξάγεται σε όλη την Ένωση μέχρι το 2007. Από τη διεύρυνση της Ένωσης το 2004, τα νέα κράτη μέλη συμμετείχαν πλήρως στην εκστρατεία.

Χρησιμοποιώντας διάφορους τρόπους

Σκοπός της εκστρατείας είναι να διαδώσει ένα θετικό μήνυμα όσον αφορά την πολυμορφία χρησιμοποιώντας πολλαπλά μέσα, όπως η τηλεόραση, ο Τύπος, τα σεμινάρια και οι εκδηλώσεις των ΜΜΕ. Για παράδειγμα, οργανώθηκαν σεμινάρια για επαγγελματίες των ΜΜΕ με τη σύμπραξη συνδέσμων δημοσιογράφων και τηλεοπτικά διαφημιστικά σποτ, βίντεο με δελτίο ειδήσεων και λαϊκά μηνύματα – σύντομες εμφανίσεις στην κάμερα μελών του κοινού.

Χρησιμοποιήθηκαν έντυπα, φυλλάδια και αφίσες προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση σχετικά με τους κοινοτικούς και εθνικούς νομοθετικούς κανόνες κατά των διακρίσεων στα διάφορα κράτη μέλη και ο ιστότοπος της εκστρατείας είναι διαθέσιμος και στις 20 επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Ωστόσο, η πολυμορφία και ο διάλογος δεν αποτελούν μόνο τα βασικά μηνύματα – αποτελούν επίσης τις κατευθυντήριες αρχές της εκστρατείας που περιλαμβάνει μέτρα σε πανευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Τα μέτρα αυτά αναπτύχθηκαν σε στενή σχέση και συνεργασία με εταίρους από κάθε κράτος μέλος της ΕΕ – όπως εθνικά υπουργεία, συνδικαλιστικές οργανώσεις, εργοδότες, ΜΚΟ και οργανώσεις νεολαίας. Για παράδειγμα, το σύνθημα, ο λογότυπος και ο σχεδιασμός δοκιμάστηκαν και συζητήθηκαν με εμπειρογνώμονες στις ομάδες εστίασης σε διάφορες χώρες της ΕΕ και αναδιαμορφώθηκαν ανάλογα.

Δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο

Μέχρι στιγμής, η εκστρατεία μετέδωσε το μήνυμα σε όλη την Ευρώπη με την περιοδεία ενός φορτηγού το οποίο επισκέφθηκε 40 πόλεις σε 24 χώρες της ΕΕ και με το μαραθώνιο «Αγώνας δρόμου για την πολυμορφία» σε 16 πόλεις. Αμφότερες οι εκδηλώσεις έδωσαν μεγάλη δημοσιότητα στο μήνυμα κατά των διακρίσεων, χρησιμοποιώντας τα έντονα χρώματα του λογότυπου της εκστρατείας. Το 2006, η περιοδεία του φορτηγού θα πραγματοποιήσει εκδηλώσεις που σχετίζονται με την εργασία, όπως εκθέσεις σχετικά με την πανεπιστημιακή σταδιοδρομία – που απηχούν την έμφαση της εκστρατείας στην πολυμορφία και τη μη διακριτική μεταχείριση στην εργασία. Και ο αγώνας δρόμου για την πολυμορφία θα περιέχει αγώνες δρόμου για επιχειρήσεις και νέους.

Εικόνα από την εκστρατεία διαγωνισμού φωτογραφίας του MTV

Επί του παρόντος, η εκστρατεία διοργανώνει το τρίτο ετήσιο βραβείο δημοσιογραφίας, προκειμένου να αναγνωρίσει τη συμβολή των δημοσιογράφων στην καλύτερη κατανόηση της πολυμορφίας και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Οργάνωσε επίσης διαγωνισμό φωτογραφίας μέσω κινητής τηλεφωνίας – που καλύπτεται σε ντοκιμαντέρ του γαλλογερμανικού τηλεοπτικού σταθμού ARTE – και ένα ξεχωριστό διαγωνισμό φωτογραφίας για την πολυμορφία με τη συνεργασία του MTV. Το 2006, η εκστρατεία θα οργανώσει σε όλη την ΕΕ διαγωνισμό σχεδιασμού αφίσας που απευθύνεται σε φοιτητές των σχολών καλών τεχνών, τον οποίο εμπνεύστηκε

από την επιτυχία παρόμοιου έργου σε εθνικό επίπεδο στην Πολωνία.

Ο αντίκτυπος της εκστρατείας αυξάνεται κάθε χρόνο με την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της. Για παράδειγμα, ο αριθμός των εκδηλώσεων που οργανώθηκαν στα πλαίσια της εκστρατείας αυξήθηκε από 307 το 2004 σε 359 το 2005. Άλλοι δείκτες, όπως το επιτυχημένο έργο του ιστοτόπου και η κάλυψη από τον Τύπο κατέδειξαν επίσης την αύξηση του αντίκτυπου. Θα συνεχιστεί το 2007, ενισχύοντας τις δραστηριότητες του ευρωπαϊκού έτους ίσων ευκαιριών για όλους.

Δεδομένα και αριθμοί για την εκστρατεία πληροφόρησης

- Περιοδεία φορτηγού με στάσεις σε 40 πόλεις σε 24 χώρες, συνοδευόμενη από συνεντεύξεις Τύπου, συζητήσεις, συναυλίες, παροχή νομικών συμβουλών και επισκέψεις από πρεσβευτές της πολυμορφίας
- Μαραθώνιος αγώνας δρόμου για την πολυμορφία σε 16 χώρες, καθώς και εκδηλώσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες
- 58 εθνικοί «πρεσβευτές της πολυμορφίας» εκπροσωπούν την εκστρατεία
- Δύο διαγωνισμοί φωτογραφίας σε όλη την Ένωση, τρία βραβεία δημοσιογραφίας και διαγωνισμός αφίσας
- 666 εθνικές εκδηλώσεις και 239 συνεντεύξεις στα ΜΜΕ κατά την περίοδο 2004-5
- Πληροφοριακό υλικό προσαρμοσμένο στα 25 κράτη μέλη σε 20 επίσημες γλώσσες
- 640 εθνικοί εταίροι σε 25 χώρες
- Κάλυψη από τον Τύπο με 1304 αποκόμματα κατά την περίοδο 2004-5

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: www.stop-discrimination.info

Νομικά επαγγέλματα: εφαρμόζοντας τα δικαιώματα στην πράξη

Ο Pablo Aramendi Sánchez είναι δικαστής σε εργατικό δικαστήριο της Μαδρίτης (*Juzgado de lo Social*), όπου εργάζεται για τη λύση των διαφορών ανάμεσα στους εργαζόμενους και τους εργοδότες και στον τομέα του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης. Στο παρελθόν συμμετείχε και ομιλούσε συγχρόνως σε σειρά σεμιναρίων κατά των διακρίσεων για τα συναφή προς τη δικαιοσύνη *επαγγέλματα* που οργάνωσε η Ευρωπαϊκή Ακαδημία Δικαίου στην Τρέβη.

Τι αποκομίσατε από τα σεμινάρια κατάρτισης στην Τρέβη; Με ποιο τρόπο συνέβαλαν στο να κατανοήσετε τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων;

Πριν από την Τρέβη, είχα ήδη κάποια πείρα στον τομέα της διακριτικής συμπεριφοράς στην εργασία που προέκυπτε από την εργασία μου ως δικαστή. Τα σεμινάρια στην Τρέβη με βοήθησαν πάνω από όλα

να συσχετίσω την πείρα αυτή με μια νέα πηγή: το ευρωπαϊκό δίκαιο. Οι δύο οδηγίες κατά των διακρίσεων που μελετήσαμε στα σεμινάρια (καθώς και η υπόλοιπη ευρωπαϊκή νομοθεσία που αφορά τις διακρίσεις με βάση το φύλο) εισάγουν νέες προοπτικές στη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας. Η κατάρτιση με βοήθησε να κάνω τη σύνδεση μεταξύ των δύο.

Η Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου κατάρτισε 456 ασκούντες επαγγέλματα στη νομοθεσία κατά των διακρίσεων

Η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι πολύ σημαντική όταν πρόκειται για τη διαδικασία εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Αυτή είναι μια άλλη πτυχή που καλύπτουν τα σεμινάρια και, επομένως, αποτελεί ακόμα μια γνώση που αποκομίζει κανείς από τη συμμετοχή.

Η ευκαιρία να συναντήσει κανείς ανθρώπους που ενδιαφέρονται για την καταπολέμηση των διακρίσεων και δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά εθνικά νομικά συστήματα στην Ευρώπη είναι επίσης πολύ ενδιαφέρουσα – γεγονός που ανοίγει πολλές διαφορετικές προοπτικές.

Με ποιο τρόπο σας επηρέασε επαγγελματικά η κατάρτιση σχετικά με την καταπολέμηση των διακρίσεων;

Πιστεύω ότι η κατάρτιση με βοήθησε να ευαισθητοποιηθώ όσον αφορά το τι σημαίνει να είναι κανείς ευρωπαίος δικαστής. Επίσης, με βοήθησε να καταλήξω σε ένα συμπέρασμα, το οποίο είναι, κατά την άποψή μου, αποφασιστικής σημασίας. Πρόκειται για το γεγονός ότι υπάρχουν ορισμένα όρια στον τρόπο με τον οποίο μπορούν οι επιχειρήσεις να μεταχειρίζονται τους εργαζομένους τους στις καθημερινές δραστηριότητές τους, όρια τα οποία δεν μπορούν να παραβιάζουν: δηλαδή, το σεβασμό προς την αξιοπρέπεια και τα βασικά δικαιώματα των εργαζομένων. Ένας δικαστής που πρέπει να λύνει εργασιακά προβλήματα σε καθημερινή βάση – όπως εγώ – πρέπει να λαμβάνει πάντα υπόψη ότι η αρχή αυτή διέπει την εργασία του.

Τι περιπτώσεις διακρίσεων έχετε συναντήσει στην πράξη;

Είχα πολλές διαφορετικές εμπειρίες στον τομέα αυτό, τόσο πριν την Τρέβη όσο και μετά.

Οι διαφορές που αφορούν διακρίσεις με βάση το φύλο είναι αρκετά συχνές στην Ισπανία. Συνήθως, πρόκειται για περιπτώσεις όπου η εργαζόμενη είναι έγκυος. Οι ισχυρισμοί που αφορούν διακρίσεις σε άλλους τομείς είναι λιγότερο συχνοί. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν άλλα είδη διακρίσεων. Για την ακρίβεια, είναι ακόμα δύσκολη η πρόσβαση στα ένδικα μέσα για αυτούς που έχουν υποστεί τέτοιες διακρίσεις. Αυτό ισχύει κυρίως για τους μετανάστες οι οποίοι συχνά υφίστανται διακρίσεις λόγω της φυλετικής καταγωγής.

Μιλώντας με βάση την πείρα μου, είχα την ευκαιρία να λύσω διαφορές που σχετίζονταν με το γενετήσιο προσανατολισμό, την αναπηρία, την ηλικία και, φυσικά, το φύλο. Κατά την απόφαση αυτών των υποθέσεων, εφαρμόστηκε η εθνική ισπανική νομοθεσία και χρησιμοποιήθηκαν οι ευρωπαϊκές οδηγίες μετά τη μεταφορά τους στην Ισπανία.

Σε άλλες περιπτώσεις, χρειάστηκε να ζητήσω από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθοδήγηση ως προς την ερμηνεία των κοινοτικών οδηγιών. Για παράδειγμα, στην υπόθεση Merino, όπου επρόκειτο για υπόθεση ισότητας των φύλων που αφορούσε την άδεια μητρότητας, στην υπόθεση Chacón, η οποία δεν έχει επιλυθεί ακόμα, όπου ρώτησα, κατά βάση, εάν η ασθένεια αποτελεί αναπηρία, και στην υπόθεση Palacios, όπου έθεσα το ερώτημα εάν το ευρωπαϊκό δίκαιο αντιτίθεται σε έναν ισπανικό νόμο που αφορά την υποχρεωτική συνταξιοδότηση.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: www.era.int

ΜΙΑ – για πολυμορφία στο χώρο εργασίας

της Susanne Nour

Η Susanne Nour είναι επικεφαλής του έργου ΜΙΑ στο δανικό ινστιτούτο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιμελήθηκε το βιβλίο «Πολυμορφία στο χώρο εργασίας – είμαστε ίσοι, αλλά διαφορετικοί» – που εκδόθηκε ως τμήμα του έργου.

ΜΙΑ είναι το δανικό ακρωνύμιο για την «πολυμορφία στο χώρο εργασίας», καθώς επίσης ο τίτλος του ειδικού επίκεντρου δραστηριοτήτων του δανικού ινστιτούτου για τα ανθρώπινα δικαιώματα (DIHR) όσον αφορά την πολυμορφία και την ίση μεταχείριση στην αγορά εργασίας. Πολυμορφία στο χώρο εργασίας σημαίνει τη δημιουργία οργάνωσης που περιλαμβάνει τους πάντες. Σημαίνει να είναι κανείς σε ετοιμότητα και να αντιλαμβάνεται ότι όλοι οι εργαζόμενοι είναι διαφορετικοί. Και σημαίνει πως αναγνωρίζει ότι ορισμένες διαφορές συναντούν περισσότερες αντιστάσεις και εμπόδια από ό,τι άλλες – και ως εκ τούτου, χαίρουν ειδικής προστασίας κατά των διακρίσεων από τη νομοθεσία. Το ΜΙΑ αγωνίζεται να ευαισθητοποιήσει σχετικά με τις διακρίσεις καθώς και να προάγει την πολυμορφία – και επομένως να αποτελέσει πρόκληση για τις κυρίαρχες προοπτικές: ότι οι διαφορές αποτελούν πρόβλημα και ότι πολυμορφία σημαίνει *αυτοί* και όχι *εμείς*.

Ένα πρότυπο για τη διαχείριση της πολυμορφίας

Το 2005, εκδώσαμε ένα βιβλίο για την πολυμορφία στο χώρο εργασίας – σχεδιασμένο για να συμβάλει στην πανευρωπαϊκή συζήτηση σχετικά με τις στρατηγικές στο χώρο εργασίας που στοχεύουν στην προαγωγή της πολυμορφίας και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Αναπτύξαμε το «πρότυπο ΜΙΑ» για τη διαχείριση της πολυμορφίας ως εργαλείο καθοδήγησης για πρακτικούς εμπειρογνώμονες στον τομέα της πολυμορφίας και των ίσων ευκαιριών. Το πρότυπο είναι αποτέλεσμα του διαλόγου που είχαμε με εμπειρογνώμονες επιχειρήσεων, ΜΚΟ και άλλους και αντικατοπτρίζει πολλά παραδείγματα πρακτικής επιχειρήσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του βραβείου ΜΙΑ.

Το πρότυπο περιγράφει πώς ο τρόπος σκέψης που βασίζεται στα δικαιώματα συνδυάζεται με τον τρόπο σκέψης που προσανατολίζεται στους πόρους κατά την εφαρμογή της διαχείρισης της πολυμορφίας και αποτελεί μια δυναμική διαδικασία όπου η αυξανόμενη πολυμορφία οδηγεί σε νέες ευκαιρίες για την επιχείρηση, ενώ συγχρόνως αυξάνει την ανάγκη εξασφάλισης ίσων ευκαιριών για όλους.

Αναγνώριση για τα επιτεύγματα των επιχειρήσεων

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων μας για την ευαισθητοποίηση, απονέμουμε το ετήσιο βραβείο ΜΙΑ

σε ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις στη Δανία που προάγουν ιδιαίτερα την πολυμορφία και την ίση μεταχείριση στο χώρο εργασίας μέσω των πολιτικών και της διαχείρισης της επιχείρησης. Μια ιδιαίτερα εξειδικευμένη κριτική επιτροπή που αποτελείται από εκπροσώπους των μεγαλύτερων συνδέσμων εργοδοτών αξιολογεί τις επιχειρήσεις που διαγωνίζονται και ορίζει τους νικητές σε τρεις κατηγορίες: μικρομεσαίες επιχειρήσεις, χώροι εργασίας του δημόσιου τομέα και μεγάλες ιδιωτικές εταιρείες.

Επίσης αναπτύξαμε και διανεμάμε ένα εύχρηστο εργαλείο αξιολόγησης της συμμόρφωσης το οποίο μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι επιχειρήσεις προκειμένου να βεβαιωθούν ότι προστατεύουν τους εργαζομένους τους από τις διακρίσεις και ότι η ίδια η επιχείρηση συμμορφώνεται με την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά των διακρίσεων. Παρέχουμε συμβουλευτικές υπηρεσίες στις εταιρείες που χρειάζονται βοήθεια ή γενική καθοδήγηση στον τομέα αυτό. Και προωθούμε ενεργά τη διαχείριση που λαμβάνει υπόψη την πολυμορφία μέσω δημόσιων συζητήσεων, εργασίας με τα ΜΜΕ και, επί του παρόντος, παρουσιάζουμε ένα διαφημιστικό πρόγραμμα ενημέρωσης για τη δανική τηλεόραση.

Προσδιορίζοντας την ημερήσια διάταξη για την πολυμορφία

Η μεγαλύτερη επιτυχία του έργου υπήρξε ο προσδιορισμός νέας ημερήσιας διάταξης για συζήτηση με θέμα την πολυμορφία και τη διαχείριση της πολυμορφίας στη Δανία. Το επίτευγμα που προβάλαμε σε όλες τις δραστηριότητές μας είναι ότι η πολυμορφία και η ίση μεταχείριση είναι αλληλένδετες!

Ένα άλλο αποτέλεσμα είναι ότι ορισμένες δανικές εταιρείες υποστήριξαν τις πέντε αρχές μας για την πολυμορφία όταν εργάζονται με πολυμορφία. Επίσης, το βραβείο ΜΙΑ καθιερώθηκε ως βραβείο με κύρος που ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να αναλάβουν πρωτοβουλίες σχετικά με την πολυμορφία. Καταφέραμε να ευαισθητοποιήσουμε σε συνεχή βάση τους ανθρώπους και να τους κάνουμε να καταλάβουν ότι η πολυμορφία μπορεί να αποδώσει οφέλη μόνο εάν εργάζεται κανείς, συγχρόνως, ενεργά προκειμένου να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: www.miapris.dk

Τμήμα 5 – Προσδοκώμενο: η καταπολέμηση των διακρίσεων μετά το 2006

Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος δράσης πλησιάζουν στη λήξη τους κατά το 2006 και το 2007. Αυτό εντούτοις δεν σημαίνει ότι η εργασία της Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων τελείωσε. Θα εγκαινιασθεί ένα νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης που θα ενισχύει όχι μόνο τις δράσεις κατά των διακρίσεων αλλά και την ισότητα των φύλων, την κοινωνική ενσωμάτωση, τις συνθήκες εργασίας και την απασχόληση. Και το 2007 ανακηρύχθηκε Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους, προκειμένου να ασκήσει νέα ώθηση στην καταπολέμηση των διακρίσεων και την προαγωγή της πολυμορφίας και να επωφεληθεί από τα επιτεύγματα του προγράμματος δράσης.

Κατά την περίοδο 2001-2006, το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης διαδραμάτισε βασικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν τις διακρίσεις και στην ανάπτυξη της ικανότητας των ενδιαφερόμενων φορέων να αντιμετωπίζουν τις διακρίσεις σύμφωνα με τους Ernst & Young, εξωτερικούς παρατηρητές του προγράμματος δράσης. Η τελική έκθεσή τους – η οποία εξέτασε τους στόχους του προγράμματος, τη στρατηγική, τις μεθόδους και τις δραστηριότητες από το 2001 – κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρξε συνοχή και αυξανόμενη βελτίωση στους στόχους. Συγκεκριμένα, σημειώθηκε πρόοδος στην ευαισθητοποίηση όσον αφορά τις διακρίσεις σε βασικούς παράγοντες και στο ευρύ κοινό, και στην ανάπτυξη της ικανότητας των οργανώσεων και ειδικότερα των ΜΚΟ – παρά τις πρώτες δυσκολίες που οδήγησαν σε αναθεώρηση των διακρατικών έργων. Επίσης, η αξιολόγηση επισήμανε το σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε το πρόγραμμα στην υποστήριξη της μεταφοράς και της εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ κατά των διακρίσεων – τόσο σε θέματα προστιθέμενης αξίας

σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και στη βελτίωση του επιπέδου προστασίας από τις διακρίσεις.

PROGRESS: ενωμένα κοινωνικά προγράμματα

Από το 2007, ένα νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα θα αναλάβει, συνεχίζοντας και αναπτύσσοντας δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Το κοινοτικό πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη – που θα είναι γνωστό ως PROGRESS – θα εδραιώσει τις δραστηριότητες κατά των διακρίσεων ενώ συγχρόνως θα καλύπτει την ισότητα των φύλων, τον κοινωνικό αποκλεισμό, την απασχόληση και τις συνθήκες εργασίας. Σκοπός του είναι να υποστηρίξει τους ευρύτερους στόχους της Ένωσης όσον αφορά την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική. Θα εφαρμοστεί κατά την περίοδο 2007-2013, και η Επιτροπή πρότεινε τη χορήγηση συνολικού προϋπολογισμού ύψους 630 εκατομμυρίων ευρώ για το PROGRESS.

Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος είναι παρόμοιοι με τους στόχους του προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων, δηλαδή η βελτίωση της γνώσης μέσω της ανάλυσης και παρακολούθησης, η ανάπτυξη στατιστικών εργαλείων και δεικτών, η υποστήριξη της εφαρμογής του ευρωπαϊκού νόμου, η προώθηση της δικτύωσης και η ανταλλαγή ορθών πρακτικών, η ευαισθητοποίηση και η ενίσχυση της ικανότητας των δικτύων.

Ιδιαίτερα, το τμήμα τέσσερα του προγράμματος θα αφιερωθεί στην αποτελεσματική εφαρμογή της μη διακριτικής μεταχείρισης σε πέντε τομείς όπως αναφέρονται στους νόμους του 2000 σχετικά με την ίση μεταχείριση στην Ένωση: φυλετική ή

εθνοτική καταγωγή, θρησκεία ή πεποιθήσεις, αναπηρία, ηλικία ή γενετήσιος προσανατολισμός. Επίσης, θα υποστηρίξει ενσωμάτωση των θεμάτων κατά των διακρίσεων – εντάσσοντας τις υποθέσεις σχετικά με την ίση μεταχείριση σε διαφορετικούς τομείς της πολιτικής.

Ευρωπαϊκό Έτος: νέα ώθηση κατά των διακρίσεων

Το 2007 θα λάβει επίσης χώρα η δεύτερη μείζονα ανάπτυξη για την καταπολέμηση των διακρίσεων: το Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους. Με βάση την επιτυχία του προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων από το 2001, θα δώσει νέα ώθηση προκειμένου να γίνει η ίση μεταχείριση πραγματικότητα για κάθε πολίτη της Ένωσης. Η βασική ιδέα είναι να προαχθούν οι ίσες ευκαιρίες σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής όπου μπορεί να υπάρξει άδικη και άνιση μεταχείριση – στην εργασία, το σχολείο, την εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη – και επίσης να προαχθεί η πολυμορφία ως πηγή ενίσχυσης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα συνεχίσει την εργασία της ΕΕ για την προσέγγιση του ευρύτερου κοινού και την ενημέρωση των ανθρώπων για τα δικαιώματά τους στην ίση μεταχείριση.

Εκατοντάδες διαφορετικές δραστηριότητες θα λάβουν χώρα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο του Έτους. Πολλές επίσης θα πραγματοποιηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θα περιλαμβάνουν:

- έρευνα σχετικά με το πώς αισθάνονται για τις διακρίσεις οι άνθρωποι στην Ευρώπη,
- πανευρωπαϊκή εκστρατεία πληροφόρησης σχετικά με το Έτος και με τις πολιτικές ισότητας και τη νομοθεσία γενικότερα,

- «σύννοδο κορυφής για την ισότητα» όπου θα συνέλθουν υπουργοί και πρόεδροι συνδικαλιστικών οργανώσεων, σύλλογοι εργαζομένων και μη κυβερνητικές οργανώσεις προκειμένου να συζητήσουν θέματα ισότητας και μη διακριτικής μεταχείρισης.

Οι περισσότερες δραστηριότητες θα πραγματοποιηθούν σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, προκειμένου να είναι όσο το δυνατό πιο κοντά στους ανθρώπους. Κάθε κράτος μέλος της ΕΕ θα υποβάλει ιδέες και τη στρατηγική για το Έτος στη Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να συσχεφθούν εκτεταμένα με οργανώσεις και ομάδες τις οποίες αφορά το Έτος, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και των συλλόγων που ασχολούνται με ανθρώπους που αντιμετώπισαν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν διακρίσεις.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Έτος και τις πολιτικές της ΕΕ κατά των διακρίσεων γενικότερα, διατίθενται στη διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

www.ec.europa.eu/antidiscrimination

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:
www.ec.europa.eu/antidiscrimination

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Κάνοντας πράξη την ισότητα: κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2006 — 27 σ. — 21 x 29.7 cm

ISBN 92-79-01652-0

ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Οι επί πληρωμή εκδόσεις της Υπηρεσίας Εκδόσεων διατίθενται μέσω ενός παγκόσμιου δικτύου αντιπροσώπων πωλήσεων.

Ποια διαδικασία πρέπει να ακολουθήσετε για να αποκτήσετε κάποια έκδοση;

Αφού προμηθευτείτε τον κατάλογο των αντιπροσώπων πωλήσεων, επιλέξτε τον αντιπρόσωπο που σας ενδιαφέρει και επικοινωνήστε μαζί του για να δώσετε παραγγελία.

Πώς θα προμηθευτείτε τον κατάλογο των αντιπροσώπων πωλήσεων;

- Συμβουλευθείτε τον ιστοχώρο της Υπηρεσίας Εκδόσεων <http://publications.europa.eu/>
- Ή ζητήστε τον κατάλογο μέσω φαξ στον αριθμό (352) 2929-42758 και θα τον λάβετε σε έντυπη μορφή

Κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων 2001-2006. Η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θέσπισε το πρόγραμμα αυτό προκειμένου να παρέχει στήριξη στην εφαρμογή των δύο οδηγιών για την καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση τη φυλετική και εθνοτική καταγωγή, την ηλικία, το γενετήσιο προσανατολισμό, την αναπηρία, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις. Το εξαετές πρόγραμμα έχει καταρχήν ως στόχο τους ανθρώπους και τις οργανώσεις που συμμετέχουν στη θέσπιση της κατάλληλης και αποτελεσματικής νομοθεσίας και των πολιτικών σε όλη την ΕΕ των 25, την ΕΖΕΣ και τις υποψήφιες χώρες προς ένταξη στην ΕΕ.

Το πρόγραμμα δράσης είχε τρεις κύριους στόχους. Πρόκειται για:

1. τη βελτίωση της κατανόησης θεμάτων που έχουν σχέση με τις διακρίσεις,
2. την ανάπτυξη της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των διακρίσεων,
3. την προώθηση των αξιών που αποτελούν το υπόβαθρο της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτεί το πρόγραμμα αναλύουν και αξιολογούν, αναπτύσσουν μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλετικής και εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού και ευαισθητοποιούν σχετικά με αυτά.

www.ec.europa.eu/antidiscrimination

Οι διακρίσεις με βάση το φύλο αντιμετωπίζονται με ξεχωριστά νομοθετικά μέσα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές, τη νομοθεσία και τις δραστηριότητες της Κοινότητας όσον αφορά τις διακρίσεις με βάση το φύλο, παρακαλείστε να επικοινωνήσετε με τη Μονάδα για την ισότητα των φύλων της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών.

www.ec.europa.eu/employment_social/equ_opp/index_en.htm

Διεύθυνση επαφής:

Stefan Olsson

(Προϊστάμενος Μονάδας «Μη διακριτική μεταχείριση και σχέσεις με την κοινωνία των πολιτών»)

Head of Unit, Anti-discrimination and relations with civil society

European Commission

200 rue de la Loi

B-1049 Brussels

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: empl-antidiscrimination@ec.europa.eu

